

REV 28

A Z I G L Ó I

REV 28

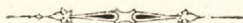
ÁG. HITV. EV. FÖGYMNASIUM

É V I

JELENTÉSE

AZ

1876,-ik tanévről.

K Ö Z L I:

P Á K H K Á R O L Y,

e. i. igazgató.

IGLÓN,

Nyomatott a társulati könyvnyomdában

1877.

REV 98

REV 2010

1870-ik évtized

Magyarországi Néprajzi Múzeum

ÉVI

JELENTÉS

1870-ik évtized

1870

Magyarországi Néprajzi Múzeum

1877

I.

Adatok a főgymnasium ez évi történetéhez.

1. Változások a tanári személyzetben.

Midőn 1876. szept. 4-kén a tanévet szokott ünnepélyességgel megnyitottuk, mely alkalommal egyszersmind Zimann János mint rendes tanár hivatalába iktattatott, Bock Arthur pedig mint helyettes tanár ideiglenesen egy évre alkalmaztatott, a tanári személyzet összesen 12 rendes és egy helyettes tanárból állott. Egyik rendes tanár azonban betegsége miatt szabadságolva lévén, az oktatás munkájában tetteleg közre nem működhetett, s a mitől tartottunk, fájdalom, nem sokára bekövetkezett:

Dr. Tavasi Lajos, 1843—49 a pesti, 1855-től kezdve az iglói ev. gymnasium tanára, a hazai nevelésügy lelkes apostola, több üdvös mozgalomnak úttörő megindítója, a classicus műveltségű, nagy tapasztalású, lángoló hazafias érzelmi tansérifu f. 1877-dik január 28. és 29-ke közti éjjel végezte be munkás életpályáját.

Rövid életrajza, a boldogultnak saját feljegyzései szerint, következő:

Tavasi Lajos, született Iglón, 1814-ben aug. 1-én, édesatyja Teichengraber Márton, mészáros volt, anyja Scholtz Mária-Anna. Atyját már első gyermekéveiben veszté el, 16 éves korában pedig már egészen árva volt. Az első elemi oktatást Iglón kapta, azután egyik rokonához Losonc-Tugárra kerülvén a losonczy ref. iskola egyik latin osztályába járt. Innét azonban már félév múlva hazajött. A fiut gondos édesanyja, ki őt minden áron csak iskoláztatni akarta, most Abaujmegyébe a Kandó családhoz adta, hol a családnak egyetlen fia mellé játszó- és tanulótársul, s német nyelven való társalgóul alkalmaztatott. E társával S.-Patakon járt iskolába, hol 3 évet töltött. Azalatt édesanyja meghalt, és a fiu hazajötte után a közel fekvő löcsei ev. lyceum rhetorikai osztályába került. Egy év múlva visszakiván-

kozott Patakra, mert itthon rokonai mészáros mesterségre akarták erőltetni. Patakon Majoros tanár alatt a logikai osztályt látogatta. Azután ismét visszatért Lőcsére, hol 5 év alatt a bölcsészeti és theologiai tanfolyamot végezte. Hálásan és kegyelettel emlékezett meg mindig volt lőcsei tanáraitól, Kupetz, Müller, Tomasek és főképen Hlavacsek Mihályról, kinek több évi ingyen tanítása mellett az angol és francia nyelvet sajátjává tevő, az olasz pedig Tomasektől tanulá.

Mint szegény tanuló Lőcsén töltött ideje alatt is folytonosan nevelődött. Miután hitjelöltségi vizsgát tett, utazási vágytól ösztönöztetve bejárta Magyarország nagy részét, Alsó- és Felső-Ausztriát, Salzburgot, Stajert, és azelőtt még Tomasek tanára társaságában Galiciát.

Utazásai után Pesten állapotodott meg, hogy a természettudományok kedvéért az orvosi tudománykarba irassa be magát, a midőn b. Prónay Albertnek Elek nevű fiához nevelőül hívatott meg, hol 1836—1839-ig időzött. 1838-ban a pesti nagy árvízben Wesselényi Miklós, Ráday Gedeon és Prónay Albert oldalán tevékeny mentő részt vett.

1839. október havában a németországi egyetemekre indult. Jénában töltött egy téli félévet, s ezután ismét beutazta Hamburg, Bréma stb. városokat és Helgoland szigetét. Visszatérve a göttingai egyetemen töltött egy nyári félévet. Azután a Rajna vidékén történt utazása után a hallei egyetemnek teljes két éven át volt bekebelezettje. E közben néhány hónapig időzött a berlini egyetemen is. Németországban töltött egész ideje alatt főképen a nevelői tanári pályát tartotta szem előtt, s Breznjyk János, Burgovszky és Tatay István társaival hetekig látogatott mindennemű tan- és nevelő intézeteket.

A triennium academicum lefolyta után megszerezte magának a jénai egyetemen tett vizsga alapján a bölcsészet-tudori oklevelet, s 1842-ben ősszel visszatért hazájába, elfogadva Szirmay Ádám hétszemélynöknek István nevű fia mellett a nevelői állomást.

Az 1843-dik év tavaszán dr. Taubner, a pesti ev. gymnasium igazgatója elhagyván Pestet, a pesti evang. gyülekezet Tavasit választá a hat osztályu gymnasium V. és VI. osztályának ideiglenes s 2 év múlva állandó tanára s igazgatójává.

1849. január 5-én, Windischgrütz bevonulása napjának reggelén ő is elhagyta Budapestet a kivonuló magyar sereggel, s lett a nevelőből honvéd százados a pesti akadémiai legiónál. 1849. aug. 18-án Dévánál a Bem táborával rakta le a fegyvert, újból béke-állomás után sorárogva.

Ez óhajítása azonban nem teljesült. Besoroztatván a cs. k. hadseregbe mint újoncz, Olaszországba vitetett, hol a Paskevics nevű gyalogezrednél 2 vagyis tulajdonképen csak félévig szolgált, mert 1 és $\frac{1}{2}$ évig Grauer-t

Károly cs. k. altábornagy Hugó nevű fiánál nevelőnek alkalmaztatott s ez idő alatt Velenczében, Milanóban, legtorább pedig Bolognában időzött s utóbb még maga költségén Italia egyéb részeit is beutazta. — 1851-nek őszén, növendéke a klosterbrucki katonai intézetbe küldetvén, Tavasi a Grauert családtól elbucszott, s mután végleges elbocsájtatásáig szabadságot tartott, Pestre jött. De innét b. Gehringer által szülővárosába, Iglóra, belebezett, hol csaknem egy évig tartózkodott minden segédforrás nélkül.

1852-ben a katonaságtól végkép elbocsáttatván, s b. Bánffy Miklós, belső titkos tanácsosnak György fia mellé nevelőül menvén, e családnál Budapesten, Erdélyben és Bécsben két évet töltött.

1854-ben ismét visszajött Iglóra, hol magántanítással kezdett foglalkozni. Az iglói evang. egyház akkor kezdte a Thun-féle kényszer következtében progymnasiumát 4 különosztályu algymnasiummá átalakítani, s a felügyelőség Tavasi is felszólítá néhány tantárgy előadására, mely felszólításra hetenkénti 7 órára vállalkozott, bizonytalanságban lévén különben még akkor, vajjon nem fogják-e hatóságilag akadályozni, hogy nyilvános tanárul működhessek. Semmiféle kifogás nem törtévé, az iglói egyház 1856-dik évi augustus havában rendes tanárul választotta.

Néhány év múlva az iglói algymnasium a Trangous testvérek hagyatéka alapján főgymnasiummá kezdett fejlődni, úgy hogy 1865—66-ban a teljes 8 osztályu gymnasiumok sorába lépett. E szervezkedő munkában Tavasi természetesen nagy részt vett. A terhes igazgatói hivatalt egy évig viselte 1867—68-ban. Nagy buzgóságot fejtett ki a tápintézet felállítására körül, melynek két évig volt gondnoka. Különben pedig tanári kötelességeit lelkiismeretesen és lelkesen teljesíté mindvégig.

Tavasi családtalan életet élt és 1875-ig jó egészségnek örvendett; — de a mondott év január havában a téli vizsgák befejeztével tüdőgyulladásba esett, s azóta tulajdonképen régi erejét többé nem kapta vissza. Junius hóban ismét átvette tantárgyainak egyik részét, hogy az érettségi vizsgákban még részt vehessen, s az 1875—76. tanév első felében szintén tanított még; de ismét a téli censurák végén kijelenté, hogy tovább nem bírja. Kivánságára az egyházközség egy évi szabadságot adott neki pihenésre és egészsége helyreállítására. De 1877. január közepén ereje annyira elhagyta, hogy kénytelen volt ágyba feküdni, melyből többé fel nem kelt.

Temetése január 30-kán történt nagyszámu tisztelőinek jelenlétében. A szomszéd löcsei kath. főgymnasium és állami főreáltanoda, valamint a kismárki evang. lyceum, és a szepesi néptanító-egylet is képviselőileg, az iglói állami tanítóképzede tanárai pedig testületileg vettek részt temetésén. Koporsója felett nagytszt. Fábry János alesperes és iglói ev. lelkész ur tartotta a gyászbeszédet, sirján pedig a gymnasium igazgatója mondott bucsuzó

szókat. A gyászszertartás ünnepélyességét nagyban emelték a gymnasiumi és tanítóképzései dalkörök gyász zengeményei.

Tavasi nem mindennapi tünemény volt: nemcsak külsejére nézve az ő szőke, hosszú szakállával és bajszával, s vállaira lelógó „profétai“ hajával; hanem eszjárása, s egész tanári működésére nézve is, úgy hogy a ki csak egyszer is közelebbi érintkezésbe jött vele, maradandó benyomással távozott a nézeteiben és modorában a közönséges felfogástól sokszor eltérő férfitól, kit sokan ábrándokért, nevelési utópiákért küzdő embernek tartottak, a mi különben gyakran megesisz azokon, kik teljes odaadással és lelkesedéssel élnek hivatásuknak.

Tavasinak egyik kiváló tulajdonsága volt a serkentés, indítás. Elemében volt, ha taníthatott, vagy — a mint ő mondá — ha „szellemet ébreszthetett“; szeretett sokak előtt felszólalni, a mikor áradozó lelkes beszédét a hangnak minden modulatióin végig hordozta; szeretett általános szempontokra emelkedni, eszméért lelkesedni, — a szétszort részeket, tagokat egy nagyobb erőt kifejtő szerves egészbe összekapcsolni, mi főleg pesti tanár korszakában nyilvános működésének egyik nevezetes mozzanatát képezi: az ő agitatioja következtében jött létre előbb 1846-ban az első közös protestans tanári —, utóbb 1848-ban az első egyetemes magyar néptanítói tanácskozmány, melyeknek emlékét azonban a bekövetkezett viharos időszak csak hamar elfelejteté.

Tavasi 21 évig működött az iglói gymnasiumban, s nemcsak míg élt osztotta meg örömmel gazdag szellemi kincseit kartársaival és tanítványaival, hanem ezek iránti szeretetének, egyszersmind pedig nemes szívének kitünő jelét tanusítá még végrendeletében is, melynek tanintézetünket illető pontjai így szólnak:

„Az iglói oskolának hagyom egész könyvtáramat, valamint pénz- és érem gyűjteményemmel a gymnasiumi muzeum e nembeli gyűjteményét akarom bővíteni.“

„Régi tervem s óhajom már, hogy az iglói főgymnasiumnál egy nyomatékossz ösztöndíjt alapítsak. Most van ez alkalom, hogy e célra e z e r forintot szánhatok. Legyen ez csak egy, megoszthatlanul 60 frtból álló stipendium. Részesülhessen benne a VII- és VIII-dik tanosztály akármely kitünő növendéke, különös felekezeti különbség nélkül. Ha egy VII. osztálybeli kezdi, az átviheti s kaphatja a VIII-ban is, ha érdemességében meg nem fogyatkozik. A legszorgalmasabb, tiszta erkölcsű, s hazafias magyar érzelmű s irányu tanulónak kijelölését mindig a tanári conferentia eszközölje, s az iskolai bizottság tudomásul vegye.“

Egy másik pontban pedig így rendelkezik: „Adassék a egyes felekezetű városi szegényeknek 100 frt. — Az iglói prot. árvaháznak

100 frt; — a közös gyermekkertnek 100 frt. — Az evang. iglói tanárok és tanítók nyugdíj- özvegy és árvák intézetébe folyjon 100 frt.“

A ki egész életében az erkölcsnemesítő műveltséget terjeszté és ápolá, s még holta után is e szent ügynek kíván szolgálni, midőn megtakarított filléreiből nemeslelkűleg tett alapítványai által a szegénysorsúnak is módot nyújt a műveltség megszerzésére: az megérdemli, hogy emléke hálás tiszteletben fentartassék.

2. A tanulók egészségi, szorgalmi s erkölcsi állapota.

Haláleset a tanulók közt nem fordult elő, de huzamos betegségben szenvedett 15. — A tanulók szorgalmi állapotát részletesen kimutatja a VI. táblázat. Itt általánosan megjegyezzük, hogy a megvizsgáltak 19°/_o-ka jeles, 26°/_o-ka jó, 37¹/₂^o/_o-ka kielégítő, és 17¹/₂^o/_o-ka elégtelen osztályzatot kapott. — Pótvizsgára utasított 49 tanuló (35 az al- és 14 a felgym. osztályokból), osztályisméltésre 27 (21 az al- és 6 a felgymnasiumból).

A kirándulásoknak ez idén sem kedvezett az időjárás, összesen 6 történt, t. i. 2 a II. oszt.-beliekkel Róth-, 2 az V. és VI. osztálylyal Geyer tanár vezetése alatt Iglóhoz közelfekvő helyekre, 2 pedig a VII. és VIII. oszt. tanulókkal Jermy tanár alatt a Táttra hegységébe.

A tanulók magaviselete az isk. törvényeknek megfelelő volt. Öt esetben azonban a tanári szék kénytelen volt szigorubb büntetések kiszabása által az illetőket azon nagyobb veszélyektől megóvni, melyek a téviránynak folytatásából rájuk bekövetkeztek volna.

3. Végre a tanítás külső rendjét illető egyik nevezetes mozzanatként felemlitendő még az, hogy a számos nem-protestans növendékeink vallástani oktatása, mely eddig az illető hitoktatók magánlakásán történt, a lefolyt tanév 2-dik félévétől kezdve — mint egyéb tantárgyaké — szintén a gymnasium helyiségeiben folyt, miután ezeket az iglói ev. egyház presbyteriuma a kath. és izraelita hitoktatók kérelmére és a tanári testület és iskolatanács ajánlata folytán a nevezett célra készségesen átengedte.

II.

Az iskola-tanács tagjai 187⁶₇-ben.

Münnich Adolf, iskola felügyelő, a tanács elnöke.

Jantner Bernát, másod isk, felügyelő és helyettes elnök.

Fábry János, XIII. városi alesperes és helybeli ev. lelkész.

Topscher György, a helybeli ev. egyház felügyelője.

Klein János Sámuel.

Langsfeld Ede.

Ujlaki Jenő.

Dr. Scherfel Tivadar.

Mikolay János.

Alpár Ernő.

A főgymnasium tanárai és

A helybeli ev. népiskola tanítói.

III.

Tanári személyzet.

Folyószám	A tanár neve	Tanárkodási éveinek sz. az iglói gym.	Tantárgy melyet tanított	Hetenkinti óráinak sz.	Észrevételek	
1	Geyer Gynla	6	természettud. IV. V. VI. magyar és német ny. III. történ. és mennyiségtan III.	9 5 6	20	oszt. tanár a III-ban és e i. tápintéz. gondnok
2	Gúhr Márton	12	latin VI. VIII. 10 görög VI. 5 német VIII. és a n. önk. k. 3 történelem V. 4	10 5 3 4	21	oszt. tanár a VI-ban, a német önk. kör elnöke és az isk. tanács jegyzője.
3	Jermy Gusztáv	14	mennyis. tan V. VI. VII. VIII. 10 természettud. VII. VIII. . 8	10 8	18	oszt. tanár a VIII-ban és a gym. muzeum öre.
4	Jeszenszky Pál	11	latin IV. V. VII. 16 vallástan IV. 2 tót nyelv III. IV. 2 magyar önk. kör vezetése . 1	16 2 2 1	21	oszt. tanár a IV-ben, és a magyar önk. kör elnöke.
5	Kövi Imre	15	rajz I—VIII. 10 mennyiségt. és német VI. . 6 természettud. III. 2 szépirás I. II. és gy. irás VI. 2	10 6 2 2	21	a rajztár öre és a gyorsírók körének elnöke.
6	Kuntz Ödön	15	görög V. VII. VIII. . . . 12 vallástan V. VIII. 4 német V. 3	12 4 3	19	oszt. tanár az V-ben.
7	Pákh Károly	21	történelem VI. VII. VIII. . 9 magyar nyelv V. VI. VIII. 6	9 6	15	ez i. igazgató és a könyvtár öre.
8	Payer Jenő	13	német és magyar I. II. . . 12 mennyiségtan I. II. 6 földrajz I. 3	12 6 3	21	oszt. tanár az I-ben.
9	Róth Márton	7	latin I. II. 10 vallástan I. II. 4 természettud. I. II. 4 földrajz II. 3	10 4 4 3	21	oszt. tanár a II-ban és ez i. gymn. pénztárnok.
10	Schermann Samu	1½	tornázás I—VIII. 8 ének 5	8 5	13	a dalkör elnöke.
11	Zimann János	2	vallástan III. VI. VII. . . . 6 bölcsezet és magy. ny. VII. 4 francia nyelv 9	6 4 9	19	oszt. tanár a VII-ben, és a tanári tanácskozm. jegyzője.
12	Bock Arthúr	1	német VI. VII. 6 latin III. 6 földrajz és magyar ny. IV. 6	6 6 6	18	ideiglen. mint segéd tanár alkalmazva.

IV.

Az 1876⁶₇-ben követett tanterv átnézete

a heti óraszámot tekintve.

Osztály	Tantárgyak																
	vallásan.	latin nyelv	görög	magyar	német	tót *)	földrajz és tört.	menyiségtan	természettud.	bölcsészet	rajz **)	szépirod.	gyorsírás	tornázás	ének	francia nyelv	
I.	2	5	—	3	3	—	3	3	2	—	2	1	—	—	2	2	
II.	2	5	—	3	3	—	3	3	2	—	2	1	—	—	2	2	
III.	2	6	—	2	3	1	3	3	3	—	2	—	—	—	2	1	
IV.	2	6	—	3	3	1	3	3	3	—	2	—	—	—	2	1	
V.	2	5	4	2	3	—	4	3	3	—	—	—	—	—	—	—	
VI.	2	6	4	2	3	—	3	3	3	—	2	—	1	—	2	9	
VII.	2	5	4	2	3	—	3	3	2	2	—	—	—	—	2	—	
VIII.	2	4	4	2	2	—	3	1	6	2	—	—	—	—	2	—	
Önképző körök	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	
Összesen :	16	42	16	20	24	2	25	22	24	4	10	2	2	8	5	9	= 231

*) Csak a szepesmegyei tanulókra nézve kötelezett az illető két osztályban.

**) A felgymnasiumban mint szabad tantárgy.

V.

I. OSZTÁLY.

Oszálytanár: PAYER JENŐ.

a) T a n u l ó k.

1. Alexander Lajos izr. Odorin,
Szepes.	Höntz Kálmán, á. h. Mateócz,
Szepes.
Barthóly Ede á. h. Igló, Szepes.	Horovicz Ignác izr. Sz. Miklós.
Liptó.
Bénisch Sándor r. k. Domanyócz,
Szepes.	Horváth Endre h. h. Álmosd
Bihar.
Benyo Sámuel, á. h. Breznóbá-
bánya, Zólyom.	Hrabéczy Kálmán á. h. Felső-
Szalók, Szepes.
Beregh Tivadar á. h. Igló, Szepes.	Janthó István, h. h. Zsadány,
Abauj.
Bergsmann Adolf izr. Igló Szepes.	Jekelfalusy László r. k. Pongrácz,
Szepes.
Daits Lajos á. h. Szlovinka, Szepes.	Kaill Álmos á. h. Hollópataka
(Igló), Szepes.
Dürner Sándor á. h. Igló, Szepes.	30. Kaintz Sándor r. k. Igló, Szepes.
Engel Móricz izr. Odorin, Szepes.	Károlyi Lajos á. h. Wagendrüt-
szel, Szepes.
10. Erdélyi Farkas h. h. Nyir-Bogát,
Szabolcs.	Kintzly Béla r. k. Szentistvány,
Borsod.
Fest Oskár á. h. Igló, Szepes.	Klein Miksa izr. Igló, Szepes.
Ficker János r. k. Igló, Szepes.	Kmos József r. k. Igló, Szepes.
Flach István r. k. Igló, Szepes.	Korn Sámuel izr. Igló, Szepes.
Francz Ede á. h. Felka, Szepes.	Köhler Sámuel á. h. Igló, Szepes.
Funk Károly r. k. Teplicska,
Liptó.	Komlóssy Bálint h. h. Komlós,
Bereg.
Fürst János á. h. Olaszi, Szepes.	Kravjanszky János r. k. Szepes.
Gáll Elek r. k. Debreczen,
Hajdu m.	Krompaszky Károly á. h. Igló,
Szepes.
Gröber Sándor, r. k. Eger,
Heves.	40. Lengyel László h. h. N.-Röcze,
Gömör.
Gura Károly á. h. Wagendrüt-
szel, Szepes.	Löwy Simon izr. Krompach,
Szepes.
20. Hajts Lajos á. h. Igló, Szepes.	
Hermann Árpád á. h. Berzété,
Gömör.	
Héry Mihály r. k. Tisza-Eszlár,
Szabolcs.	

- Markus Sándor h. h. Kemece,
Szabolcs.
- Milotay Béla h. h. Nyir-Bogát,
Szabolcs.
- Nemes Gyula á. h. Igló, Szepes.
- Neuwirth Ede r. k. Szécsény,
Szepes.
- Orlovsky Sándor, r. k. Igló,
Szepes.
- Oroszi István, r. k. Czab, Zemplén.
- Paksi Sándor h. h. Gyüre, Szabolcs.
- Peleskey Dániel h. h. Nyir-Megyes,
Szatmár.
50. Putzák Árpád á. h. Sztrázsa,
Szepes.
- Quotidián Gusztáv r. k. Igló,
Ratzenberger Ferencz á. h. Svedlér,
Szepes.
- Scholtz Béla á. h. Igló, Szepes.
- Scholtz Lajos r. k. Igló, Szepes.
- Schwartz Adolf izr. Kotterbach,
Szepes.
- Steinhausz Béla, á. h. Kassa,
Abauj.
- Steinhausz Guido á. h. Kassa,
Abauj.
- Szirák Pál h Bereczky, Zemplén.
- Törös István, h. h. Senye, Borsod.
60. Trattner Gyula izr. Odorin, Szepes.
- Wichmann Lajos á. h. Igló,
Szepes.
- Zathureczky Károly á. h. Polgár,
Szabolcs.

Magántanulók :

- Csillagi Sándor á. h. Isztebne,
Árva.
- Gulácsy István h. h. Beregszász,
Bereg.
65. Justh Alfréd á. h. Sztrázsa,
Szepes.

Kimaradt :

- Mihalcsik József r. k. Igló,
Szepes.
- Pototsnik Károly r. k. Igló, Szepes.
- Vécsei Endre h. h. Güncz, Abauj.

b) T a n t á r g y a k.

1) Vallástan, het. 2 óra. Kézi könyv: Schwarz „Grundriss der christlichen Lehre.“ — A vallás lényege, a hit, a vallás tárgya, a különféle vallások, a kijelentés, a biblia ismertetése, isten létele, lényege, tulajdonságai és működése; a 10 parancsolat magyarázata, az ember méltósága természete és rendeltetése; a bűn és ennek következményei. 11 egyházi ének. Róth.

2) Latin nyelv, 5 óra. K. k. Schultz „Uebungsbuch zur latein. Sprachlehre.“ Az 5 declinatio, a pronomen ejtegetésének és a 4 conjugationak összeállítása a tanulók által. Az alakok begyakorlása megfelelő gyakorlatokon, fordítások latinból és latinra, az azokhoz szükséges vocabularium elkészítése, — tisztázatok. A gyakorlatok száma 36. Róth.

3) Magyar, 3 óra. K. k. Csink „Ungr. Sprachbuch I.“ — Írási olvasási, fordítási gyakorlatok magyarból és magyarra az 50-ik gyakorlattól a 110-ig; — a következő 16 szavalmány fordítása, magyarázata, megtanulása, elszavalása: Madár fészek, Zöld városka, Méhecske, Űrge, Kutya, Gólya, A teremtő isten, Köszönni illik, Virágok és patak, Kutyaécska, Kis madár tavasszal, Gyermek és kutya, Fiu és madárka, Tavaszdal, Gyermek és szamár, Nyári dal. — A kijavított fordítási gyakorlatok letisztázása, hónaponként egy zár munka. Payer.

4) Német, 3 óra. K. k. Lüben „Lesebuch.“ IV. rész. — Nyelvtan: az első félévben több súlyt fektetve a szóalaktanra, a másodikban a mondattanra. — Olvasmányok elemzése, megtanulása s elmondása; hetenként egy irályb. dolgozat, a javított dolgozatok letisztázása, hónaponként egy zár munka — Az olvasmányok ezek voltak:

I. A n é m e t a j k u a k k a l a) az első félévben.

Die Vögel, Der Sämänn, Die Johannisbeere, Der Elephant, das Gewitter, Die Rache, Turnen, Die Hirsche, Die Weiden am Bache, Salamon und der Sämänn, Ein Gleiches, Hase und Fuchs, Der Tanzbär, Der Fuchs und die Trauben; — b) a második félévben: Der Rabe zu Merseburg, Der Stieglitz, Gutenberg, Die Maus und der Löwe, Das brave Mütterchen, Riesenspielzeug, Das seltsame Recept, Ungenügsamkeit, Der Kampf eines Vogels mit einer Schlange, Hofer.

II. A m a g y a r a j k u a k k a l a) az első félévben. Lied der Landsleute zur Saatzeit, Hamster und Ameise, Ross und Stier, Stier und Hirsch, Die Nützlichen, Stadtleben, Der betrogene Teufel, Malay und Malone, Der reiche Fürst, Salamon und der Sämänn. — b) A második félévben: Das arme Vögelein, Morgenlied, Abendlied, Morgen im Walde, Wanderlied, Die Sterne, Lied der Freude, Schäfers Sonntagsglied, Die Kapelle, Der Wanderer in der Sägemühle, Herr Gott du sollst gelobet sein, Gottes Treue, Vogelsang, Das Distelstöckchen.

Payer.

5) Földrajz. 3 óra. K. k. Schwicker „Geographie.“ — A mennyiség-tani földrajz elemei; természettani földrajz különös tekintettel annak hegy és vízrajzi részére a megfelelő térképek rajzolásával.

Payer.

6) Mennyiség-tan, 3 óra. K. k. nélkül. Első félévben: számtan; a 4 alapmivelet közönséges és tizedes törttel, a méter rendszer — A második félévben: mértan; pont, vonal, szög, három-, négy- és sokszög. A számtan ismétlése, házimunkául minden mennyiség-tani órára 4 számtani feladat, havonként egy zár munka.

Payer.

7) Természetráajz, 2 óra. K. k. Pokorny „Illustrirte Naturgeschichte.“ Állattan: 58 állat leírása és többek bemutatása alapján az egyes rendek jellemzése s az állatország rendszeres áttekintése, az állati test kül- és belsezerkezete. Rovargyűjtés. **Róth.**

8) Rajz, 2 óra. Első félév: mértani rajz szabad kézzel, hálózatos rajzolás. Második félév: rajzolás sodronyminták után, levelek rajzolása mértani alapalakok nyomán, távlati rajzolás Troschel táblái szerint. **Kövi.**

9) Szépirás, 1. óra. Első félévben: német, — második félévben: magyar folyóírás az ütem módszer szerint. **Kövi.**

10) Ének, 2 óra. A II. osztállyal egybekapcsolva. K. k. Egner „Éneklő ABC“ és Möszl „Dalfűzér“; — kótaismertetés, egy- és kéthangu énekgyakorlatok hangjegyek szerint és hallás után. **Schermann.**

11) Tornázás, 2 óra. A II. oszt. egybekapcsolva. Szabad-, rend- és szergyakorlatok. **Schermann.**

Az osztály heti tanórainak száma 27.

II. OSZTÁLY.

Osztálytanár: **RÓTH MÁRTON.**

a) T a n u l ó k.

1. Bán Zsigmond h. h. T. Füred,
Heves.	Fülöp Sándor h. h. Báj, Szabolcs.
Bartholy István, á. h. Iglón, Szepes.	Garay László, á. h. Wagen-
drüszel, Szepes.
Béler Gusztáv á. h. Olaszi, Szepes.	Gavulics Ede r. k. Krompach,
Szepes.
Berger Mór izr. N. Palugya, Liptó.	Gellák László r. k. Komarócz,
Szepes.
Bojtos Sándor á. h. Pohorella,
Gömör.	Geyer Miklós á. h. Igló, Szepes.
Breuer János r. k. Szemizsán,
Szepes.	Goldberger Henrik izr. Káposz-
falva, Szepes.
Bujnovszky Antal r. k. Igló, Szepes.	20. Goldlust Jakab izr. Igló, Szepes.
Czink Venczel r. k. Igló, Szepes.	Gondol Kálmán h. h. P. Fekete-
kut, Abauj.
Édes Gyula h. h. Sáy, Borsod.	Gorrek Gyula r. k. Igló, Szepes.
10. Erőssy Oszkár á. h. (Igló) N.
Hniletz, Szepes.	Gröber Károly r. k. Muhi puszta,
Borsod.
Fáy Elek r. k. F. Méra, Abauj.	Haag Béla á. h. Krompach, Szepes.
Fedor István, r. k. Igló, Szepes	Haag Géza á. h. „ „ „
Fehér Béla h. h. Nyiregyháza,
Szabolcs.	

- Hatvany László, h. h. Ladmócz, Zemplén.
 Hodobay Irén g. k. Stefanócz, Zemplén.
 Horváth Imre h. h. S. A. Ujhely.
 Hönsch Árpád, á. h. Nádasd, Borsod.
 30. Jedlicska Jenő, á. h. Valkány, Torontál.
 Klein Bertalan izr. Igló, Szepes.
 Klein Frigyes á. h. Igló, Szepes.
 Kovács Béla h. h. Mező-Vári, Bereg.
 Köhler Lajos á. h. Igló, Szepes.
 Kozska János á. h. Igló, Szepes.
 Kovács György r. k. Nyír-Bogát, Szabolcs.
 Körössy Pál h. h. V. Namény, Bereg.
 Krasznay Sándor r. k. Kemece, Szabolcs.
 Kreichel Arthur á. h. Wagen-drüszel, Szepes.
 40. Kubinyi Béla á. h. Ujvár, Liptó.
 Kuntz Frigyes r. k. Budapest.
 Leszkay Gyula r. k. Ber. Sz.-Márton, Bihar.
 Leukanics Antal g. k. Zavadka, Szepes.
 Luby Kálmán á. h. Ujvár, Liptó.
 Martzy Imre naz. Igló, Szepes.
 Mikecz István h. h. Gáva, Szabolcs.
 Nosz Gyula á. h. Igló, Szepes.
 Pálka László á. h. Felka, Szepes.
 Paulik Péter á. h. L.-Ujvár, Liptó.
 50. Pitze János á. h. Igló, Szepes.
 Preiszer Lipót izr. Matheócz, Szepes.
 Prihradny Elek á. h. Igló, Szepes.
 Ragályi László h. h. Naprágy Gömör.
 Ratvay Lipót r. k. Igló, Szepes.
 Reitermacher Béla á. h. H. Kércs, Abauj.
 Scherffel Aladár á. h. Igló, Szepes.
 Schranz Emil á. h. Wagendrüszel, Szepes.
 Simandl Zsigmond izr. Sz.-Miklós, Liptó.
 Standhaft János r. k. Miskolcz, Borsod.
 60. Szlaninko Ede r. k. Igló, Szepes.
 Szmrekovszky Endre g. k. N.-Mihály, Zemplén.
 Szommer Bernát r. k. Igló, Szepes.
 Sztanik István á. h. Igló, Szepes.
 Szuhay József h. h. Naprágy, Gömör.
 Szücs Miklós h. h. Megyaszó, Zemplén.
 Trunik Andor r. k. Igló, Szepes.
 Ulreich Gyula á. h. Gölniczbánya, Szepes.
 Várady Sándor h. h. Czigánd, Zemplén.
 Weber Lajos á. h. Igló, Szepes.
 70. Wichmann Gyula á. h. Igló, Szepes.
 Zenovitz Zeno á. h. Aranyidka, Abauj.

b) T a n t á r g y a k.

1) Vallástan, 2 óra. K. k. mint az I. oszt. — A krisztusról szóló tan, a hegyi beszéd, 14 példázat, a szent lélek, a szent-

ségek, a protestáns vallás sarkalatos pontjai; 9 válogatott egyházi ének. **Róth.**

2) Latin, 5 óra. K. k. mint az I. oszt. — A declinatio és conjugatio rendes alakjai mellett a rendhagyóságok, a szótan befejezése, vocabularium összeállítása, fordítások németre és latinra, tisztázatok. A gyakorlatok száma 46. **Róth.**

3) Magyar, 3 óra. K. k. mint az I. oszt. — 56 fordítási gyakorlat németre, magyarra; tisztázatok. Nyelvtan, különös tekintettel a szóalaktanra, igeragozás. 21 olvasmány magyarázata, megtanulása és elszavalása; havonként egy zármunka.

Az olvasmányok ezek voltak: a) kötött beszédben: Hová futamsz, Kont, A darázs, A számár, A legdusabb fejedelem, Sastoll, Isten hozád, Jó barát, Hunyady, Sóhajtás, Hadnagy uram, Kis fali óram, Pásztor okulása, Arany ezüst, Az óriás leány, Az idő eljár, Búcsu, Szülőföldemen; b) prózában: Névnapi üdvözet, Ujévi üdvözet, Tudósító levél. **Payer.**

4. Német, 3 óra. K. k. mint az I. oszt. Mondattan, a szóalaktant beleszöve. 36 olvasmány elemzése megtanulása és elmondása; hetenként egy iránybeli gyakorlat, a javított dolgozatok letisztázása, havonként egy zármunka. Az olvasmányok ezek voltak:

I. A németajkuakkal. a) kötött beszédben: Riesenspielzeug, Belsazar, Hofer. b) prózában: Der Mohn, Hanf und Flachs, Die Pflanzen. (4 olvasm.), Pflanzen und Licht, Der Spielmann in der Wolfsgrube, Wolf und Lamm, Wolf und Schaf, Hund und Esel; — Semiramis, Dido, Argonauten, Das hölzerne Pferd, Ulysses in der Kyklophenöhle, Romulus und Remus, Demosthenes, Sokrates, Krösus und Solon.

II. A magyarajkuakkal, a) az I. félévben: Die Weiden am Bache, Der Löwe in Florenz, Der Elefant und der Schneider, Der Tanzbär, Die Hirsche im Wildgarten, Die Vögel unter dem Himmel, Die Forelle, Die Stufenleiter; b) a II. félévben. Turnen, Der Fuchs und die Trauben, Das Gewitter, Die Rache, Belsazar, Das Riesenspielzeug.

Payer.

5) Földrajz és történelem, 3 óra. I. félévben földrajz. K. k. mint az I. oszt. a természettani földrajz ismétlése mellett Europa földrajza behatóbban, a többi földrészekké vázlatosan. — II. félévben történelem Kapp könyve nyomán. Az ókor, különös tekintettel a görögökre és rómaikra; mindkét félévben térképek rajzolása. **Róth.**

6) Mennyiségtan, 3 óra. K. k. nélkül. I. félév. Számtan: viszony, arány, hármas szabály, kettes szabály, olasz gyakorlat, metrikus rendszer, külföldi pénzek és mértékek. — II. félévben. Mértan:

kerület, terület, Pythagoras tantétele, az alakok átváltozása, egyenlő részekre való felosztása, a három-, négy- és sokszög hasonlósága. A számtan ismétlése. Házimunkául minden mennyiség-tani órára 4 feladat, — havonként egy zármunka. **Payer.**

7) **Természetráajz**, 2 óra. K. k. Pokorny. I. félév: Ásványtan. 120 ásvány bemutatva, s részben leírva; — rendszerbe foglalás, ásvány gyűjtés. — II. félév: Növénytan. 20 növény leírása és számolnak bemutatása alapján bevezetés a növények meghatározásába; a Linnéféle — és főbb vonásaiban a természetes rendszernek ismertetése; — a gyökér-, szár-, levelek- és virág megbeszélése. — Növénygyűjtés. — A nemkedvező időjárás miatt csak két kirándulás

Róth.

8) **Rajz**, 2 óra. A görög oszloprend, disztimények, távlati rajzolás Troschel fali táblái szerint; az arcz egyes részei; házi feladványok.

Kövi.

9) **Szépírás**, 1 óra. Magyar és német folyóírás az ütemmódszer alkalmazásával.

Kövi.

10) **Ének**, 2 óra.

11) **Tornázás**, 2 óra

} egybekapcsolva az I. osztállyal.

Schermann.

Hetenként 28 tanóra.

III. OSZTÁLY.

Osztálytanár: **GEYER GYULA.**

a) *T a n u l ó k.*

1. *Balogh Pál h. h. Porcsalma, Szatmár.*

Barts János á. h. Igló, Szepes.

Bendel József, r. k. Péczel, Pest.

Berger Tóbiás izr. N.-Hnilecz, Szepes.

Cseley Andor h. h. Miskolcz, Borsod.

Dinda Árp. á. h. Dobsina, Gömör.

Dóczy Andor h. h. Debreczen, Hajdu.

Erössy Géza á. h. (Igló) N.-Hnilecz, Szepes.

Fáy Kálmán r. k. F. Méra, Abauj.

10. *Groffcsik János r. k. Vikartócz, Szepes.*

Groó Árpád á. h. Igló, Szepes.

Gura János á. h. Wagendrűszel, Szepes.

Hacsakajló György g. k. Cselej, Zemplén.

Haffner Gyula á. h. Tokaj, Zemplén.

Häuser Lajos r. k. Igló, Szepes.

Hellenstein Ármín izr. K.-Hnilecz, Szepes.

- Hoffmann Artur tizr. L.-Ujvár,
Liptó.
- Hofmann Alfréd r. k. Igló, Szepes.
- Horovicz Izidor izr. Göncz, Abauj.
20. Horváth Ákos h. h. Álmosd, Bi-
har.
- Horváth István h. h. Margita,
Husenitza Mihály r. k. Igló,
Szepes.
- Jeszenszky Pál á. h. Igló, Szepes.
- Klein Alfréd r. k. Igló, Szepes.
- Klein Henrik izr. „ „
- Klein Kálmán r. k. „ „
- Klein Pál á. h. „ „
- Klug Lajos á. h. „ „
- Kosáry Ede á. h. Sz.-Olaszi,
Szepes.
30. Kossányi Géza á. h. L.-Ujvár,
Liptó.
- Kölcsey István h. h. Mikola,
Szatmár.
- Kuncz Géza r. k. Budapest.
- Krompaszky Szilárd á. h. Igló,
Szepes.
- Leukanics Ágost g. k. Zavadka,
Szepes.
- Lukovics Atilla r. k. Vereskő,
Gömör.
- Majunke Gábor r. k. Sz.-Szom-
bat, Szepes.
- Márk Gyula h. h. Mező-Csát,
Borsod.
- Mattausch Tivad. r. k. Szmizsán,
Szepes.
- Mikecz Sándor h. h. Kemece,
Szabolcs.
40. Nagy Albert h. h. Szántó, Abauj.
- Nahalko György r. k. Igló, Szepes.
- Negrey Jakab g. k. Igló, Szepes.
- Neogrády Árpád r. k. Balog,
Gömör.
- Neogrády Kálmán r. k. Káposz-
tafalva Szepes.
- Noszág János á. h. N.-Várad,
Bihar.
- Pollák Mór izr. Igló, Szepes.
- Puky István, h. h. Zsujta, Abauj.
- Roxer Hugo, á. h. Gölniczbánya,
Szepes.
- Sárkány Elek á. h. Kis-Körös,
Pest.
50. Sárkány János á. h. P.-Kaskan-
tyu, Pest.
- Spitzkopf János á. h. Igló, Szepes.
- Szmrekovszky Cyrill g. k. Kol-
bása, Zemplén.
- Szobonya István r. k. N.-Károly,
Szatmár.
- Tarnószky István r. k. Enyicke,
Abauj.
- Telts Adolf izr. Hibbe, Liptó.
- Thasz Lajos á. h. Béla, Szepes.
- Trompler János á. h. Szmizsán,
Szepes.
- Ujlaki Miklós á. h. Igló, Szepes.
- Visnyovszky Károly á. h. Oko-
licsna, Liptó.
60. Windt Adolf á. h. Igló, Szepes.
- Windt Imre á. h. Igló, Szepes.

Magántanulók:

- Horváth József h. h. Beregszász,
Bereg.
- Tóbi István h. h. Debreczen,
Hajdu.

b) *T a n t á r g y a k.*

1) Vallástan, 2 óra. K. k. Palmer. Egyháztörténet: az első keresztényen egyház alakulásától a reformatio elterjedéséig. Zimann.

2) Latin nyelv, 6 óra. K. k. Schultz latin nyelvtana. A mondat részeinek egyezése, esettan fordítási gyakorlatokkal latinból és latinra. Corneliusból: Aristides, Cimon, Thrasybulus és Conon életrajza, — Phaedrusból: Lib. I. fab. 1., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 15., 17., 24 és a prologus elemezve, fordítva és emlékelve. Bock.

3) Magyar nyelv, 2. óra. K. k. Baráth olv. könyv I. r. Az első félévben az egyszerű, bővített, összevont és összetett mondat alakjai megfelelő gyakorlatokkal egybekötve; 11 részint költői, részint prózai olvasmány fejtegetése, fordítása, emlékelése és előadása. — A II-ik félévben a körmondatok különféle nemei írásbeli gyakorlatokkal; 7 olvasmány.

Az olvasmányok ezek voltak: Éji látogatás (Gyulay), Végrendelet (Eötvös), Második és utolsó kötet (próza), Karácson estéjén (Tompá), Diagoras öröme (próza), A tehén és a róka (Fáy), Mátyás és a szántó (Erdélyi), A fiu, (Krizsa), A rab gólya (Arany), A három gyűrű (Fáy), A harag bolondsága (Fáy), Hon dal (Erdélyi), Távoból (Petőfi), Bandi koma (Dienes), Toldi esküje (Garay), Révben (Erdélyi), Indulóra (Erdélyi), Tavasz éj (Gyulay). Geyer.

4) Német nyelv, 3. óra. K. k. Lüben és Nacke V. — A mondat különféle nemei, főtekintettel a mellékmondatokra; az írásjelek használata vonatkozással a mondat szerkezetére, 20 válogatott körmondat, irály gyakorlatok; — 10 olvasmány fejtegetve, emlékelve, előadva. — A kezdő magyarajkuak a nevek és igék hajlításában gyakoroltattak fordítási kísérletekkel az olvasmányok magyarázása mellett.

A tárgyalt olvasmányok: Die Pfeife (Franklin), Die Paradiesvögel (Vogel), Das Amen der Steine (Kosegarten), Wind und Sonne (Herder), Das Grab im Busento (Platen), Der Guaraune (W. Müller), Auf einer Wanderung im Norden (Bube), Frau Hütt in Tyrol (Grimm), Der geheilte Patient (Hebel), An Klopstock (Seume). — A kezdő magyarajkuakkal: Gott in der Natur (Gumpert), Adler und Lerche (Ebert), Morgengebet (Schiller), Der Csikós (Beck), Erlikönig (Göthe), Die Eintagsfliege am Johannistage (Rückert), Die Weisheit Gottes (Gellert), Die wandelnde Glocke (Göthe), Der alte Landmann an seinen Sohn (Hölty), Der todte Müller (Kerner), Des Knaben Berglied (Umland), Der Käfer (Dinter), és a haladottakkal közösen Wind und Sonne.

Geyer.

5) **Földrajz és történelem**, 3 óra. K. k. Kapp. A közép-, uj- és legujabb kor nevezetesebb eseményei, időszerű földrajzzal. Térképrajzolás. **Geyer.**

6) **Mennyiségtan**, 3. óra Mocnik és Kroymann nyomán. I. félév: a betűszám tan 4 alaplánczeleiteinek elemei, — hatványozás, gyökfejtés. II. félév: a kör és körhöz hasonló idomok: **Geyer.**

7) **Természettani földrajz**, az I. félévben, het. 2. órán Greguss Gyula nyomán füzetekből. **Kövi.**

8. **Vegytan**, a II. félévben, 2 óra, füzetekből. Az elemek és azoknak leggyakrabban előforduló vegyei, kísérletekkel. **Kövi.**

9) **Rajz**, 2 óra. Távlati rajzolás és az emberi fej részei Troscchel táblái nyomán. **Kövi.**

10) **Tornázás**, 2 óra, a IV. osztállyal egybekapcsolva. Szabad- és szertornázás. **Schermann.**

11) **Ének**, 1 óra. Kóta ismertetés, kéthangu dalok begyakorlása. **Schermann.**

12) **Tót nyelv**, (csak azon tanulókra kötelezett, kik Szepesmegeieiek) het. 1 óra. Victorin nyomán a név és ige alakjai fordítási gyakorlatokkal. **Jeszenszky.**

13) **Franczia nyelv**, (mint szabad tantárgy), 2 óra. K. k. Emil Otto. **Zimann.**

A köt. heti tanórák száma 26, illetőleg 27.

IV. OSZTÁLY.

Osztálytanár: JESZENSZKY PÁL.

a) T a n u l ó k.

1. *Antalóczy Kornél g. k. Lelesz-Polány, Zemplén.*

Amster Lajos izr. Igló, Szepes.

Czirbusz Géza r. k. Lőcse, Szepes.

Dubay József, g. k. Mikóháza, Abauj.

Drubay Miroszlav g. k. Szerednye, Ung.

Engel Lajos á. h. Igló, Szepes

Erdélyi Imre h. h. Nyír-Bogát, Szabolcs.

Fabinyi Lajos á. h. Jolsva, Gömör.

Fest Viktor á. h. Váralja, Szepes.

10. *Fráter Sándor h. h. B.-Terebes, Bihar.*

Gacsál Sándor h. h. T.-Füred, Heves.

Glósz Barna, á. h. Szalócz, Gömör.

Glósz Dezső á. h. Jolsva, Gömör.

Greiziger Kornél á. h. Igló, Szepes.

Grimm Károly á. h. Igló, Szepes.

Gröber József, r. k. Muli pusztá, Borsod.

- Gyuricsko Ferencz r. k. Kis-Várda, Szabolcs.
- Holéczy Sándor á. h. Tellgárt, Gömör.
- Horváth Jenő h. h. Papos, Szatmár.
20. Hrabéczy Géza á. h. Felső-Szabolcs, Szepes.
- Jakab Lajos h. h. Beregszász, Bereg.
- Jármay Imre h. h. Laskod, Szabolcs.
- Kaufmann Béla á. h. Gölniczbánya, Szepes.
- Kellner Károly á. h. Igló, Szepes.
- Klauder Kálmán á. h. Gölniczbánya, Szepes.
- Klauder Rezső á. h. Gölniczbánya, Szepes.
- Klein Sándor izr. Igló, Szepes.
- Kmeth Lajos á. h. „ „
- Kossányi Béla á. h. Ujvár, Liptó.
30. Kovács Gábor h. h. Téglás, Szabolcs.
- Krivoss Árpád á. h. Király-Lehota, Liptó.
- Kusztovszki János r. k. Igló, Szepes.
- Langh Lipót izr. Harikócz, Szepes.
- Langsfeld Gusztáv á. h. Dobsona, Gömör.
- Leszkay János r. k. Ber. Sz. Márton, Szabolcs.
- Lefkovic Bertalan izr. Jamnik, Szepes.
- Marschalko Gyula á. h. Igló, Szepes.
- Nagy Gyula h. h. Megyasszó, Zemplén.
- Neumann Lajos izr. Szobráncz, Ung.
40. Okolicsányi Géza á. h. B.-Gyarmat, Nógrád.
- Okruczi Árpád h. h. K. Tárkány, Zemplén.
- Papp Imre h. h. Hidvég-Ardó, Torna.
- Pitonyák János r. k. Igló, Szepes.
- Pollacsek Mór izr. Igló, Szepes.
- Pollák Mór izr. „ „
- Pollák Rezső izr. Káposztafalva, Szepes.
- Reiter Károly á. h. Igló, Szepes.
- Remjasovszky Mih. r. k. Szmi-zsány, Szepes.
- Schimko Viktor á. h. Leibicz, Szepes.
50. Scholtz Hugo á. h. Leibicz, Szepes.
- Schön Zsigmond izr. Váralja, Szepes.
- Schulek Béla á. h. Olaszi, Szepes.
- Schwartz Béla á. h. Igló, Szepes.
- Szabó Kálmán r. k. Szuhogy, Borsod.
- Szabó Ferencz, h. h. Irota, Borsod.
- Szentistványi Béla á. h. Gölniczbánya, Szepes.
- Szmrecsányi János á. h. Okolicsno, Liptó.
- Szmrekovszki György g. k. N.-Mihály, Zemplén.
- Tímár József h. h. Hosszulászló, Zemplén.
60. Tornay Gyula r. k. Radaucz, Bukovina.
- Trattner Sán. izr. Odorin, Szepes.

Vasady Ferencz h. h. Budapest.

Veres Elek h. h. Onga, Abauj.

Windt Ákos á. h. Igló, Szepes.

65. Zathureczky Kornél á. h. Polgár,
Szabolcs.

K i m a r a d t :

Csiszárík Fülöp g. k. A.-Szlovinka, Szepes.

Losonczy Albert h. h. Sáros.

Nagy Im. h. h. N.-Palád, Szatmár.

b) T a n t á r g y a k.

1) **Vallástan**, 2 óra, Palmer kkve nyomán. Keresztyén hit- és erkölcsstan. **Jeszzenszky.**

2) **Latin** ny. 6 óra, kk. Schultz. Mondattan befejezve, fordítási gyakorlatokkal. Olvasmányok: Corneliusból Miltiades és Themistocles életrajza, — Phaedrusból Lib. 1. fab. 5., 7., 10., 11., 12., 14., 16., 17., 26. Lib. II. fab. 4., 6., 8. Lib. III. fab. 1., 2., 8. — A Tirociniumból több kiszemelt distichon, s több fejezet a „Historia Romanoróm“-ból elemezve s emlékelve. Tisztázatok. **Jeszzenszky.**

3) **Magyar** ny. 3 óra, kk. Varga mondattana és Baráth olv. könyv. I. része. Az irálytan elemei; — a leírás, elbeszélés és elmélkedés, a levelek és polg. ügyiratok ismertetése megfelelő írásbeli gyakorlatokkal; ezeken kívül 11 költ. olvasmány tárgyalása, emlékelve és előadva. Az olvasmányok ezek voltak: Az együgyü paraszt, Mátyás a szántó (Erdélyi), Az obsitos, A füstbe ment terv (Petőfi), Szózat, Mátyás király Gömörben (Garay), Hunyady, A legszebb ének (Czuczor), Bucsú (Eötvös), A beteg király (Garay), Lehel kürtje (Garay). **Bock.**

4) **Német** ny. 3 óra, kk. Lüben és Nacke V. r. — Következő olvasmányok magyarázva, megtanulva s elszavalva: Der Graf von Habsburg, Otto I. und Heinrich, Der Glockenguss von Breslau, der wilde Jäger, Der Ring des Polykrates, Erbkönig, Der Mann mit dem Kameel, Der Schenk von Limburg, Der Bettler und sein Hund, Der Trompeter an der Katzbach, Die Grenadire, Der neue Diogenes; Der Hänfling, Der Postillon. — Verstan, fordítási és irálygyakorlatok. **Kövi.**

5) **Földrajz és történelem**, 3 óra. I. félév: Magyarország földrajza, Hauke kkve szerint. — II. félév: Magyarország történelme, kk. Hantho. **Bock.**

6) **Mennyiségtan**, 3 óra, kkönyv nélkül. Az összetett arányok és azok alkalmazása; — első foku egyenletek egy ismeretlennel. — Tömörmértan. **Kövi.**

7) **Természettan**, 3 óra, kk. Dr. Pisko F. — A természettan elemei. **Geyer.**

8) **Rajz**, 2 óra. Vetület-, árny- s távlattani ábrák rajzoltatása.

Kövi.

9) **Tornázás**, 2 óra }
10) **Ének**, 1 óra } egybekapcsolva a III. osztállyal

Schermann.

11) **Tót nyelv**, 1 óra, mint a III-ban.

Jeszenszky.

12) **Franczia nyelv** (mint szabad tantárgy), 2 óra. kk. Emil

Zimann.

Ottó.

A kötelezett heti órák száma 28, illetőleg 29.

V. OSZTÁLY.

Osztálytanár: KUNTZ ÖDÖN.

a) Tanulók.

1. <i>Balogh Ádám h. h. Porcsalma, Szatmár.</i>	<i>Fényes Dezső h. h. Ber.-Ujfalu, Bihar.</i>
<i>Balogh Szulárd g. k. Klokocsó, Ung.</i>	<i>Fesztóry János g. k. Isztancs, Zemplén.</i>
<i>Baloghi Farkas á. h. Sajó-Gömör.</i>	<i>Gáthy Barna h. h. Munkács, Bereg.</i>
<i>Bartha Zsigmond h. h. Ökörítő, Szatmár.</i>	<i>Hacskajló Andor g. k. Cselej, Zemplén.</i>
<i>Bornemisza Zoltán h. h. Ragály, Gömör.</i>	<i>Hazslinszky Géza á. h. Eperjes, Sáros.</i>
<i>Boros Zoltán h. h. Muzsaly, Bereg.</i>	<i>Heuffel Sándor á. h. Tokaj, Zemplén.</i>
<i>Brüderlein Kálmán r. k. Igló, Szepes.</i>	20. <i>Hrabéczy Tivadar á. h. F.-Szalók, Szepes.</i>
<i>Dendeli Samu á. h. Rozsnyó, Gömör.</i>	<i>Illyési János h. h. Kisujszállás, Jász-Kun-Szolnok.</i>
<i>Dobozy István h. h. Gesztely, Zemplén.</i>	<i>Kálniczky Géza h. h. S.-A.-Ujhely, Zemplén.</i>
10. <i>Dobronoky László h. h. Mártonyi, Torna.</i>	<i>Komjáthy István h. h. Szántó, Abauj.</i>
<i>Dóczy József h. h. Debreczen, Hajdu.</i>	<i>Krompaszky Ede á. h. Igló, Szepes.</i>
<i>Domahidy Miklós h. h. Pátyod, Szatmár.</i>	<i>Langh Frigyes á. h. Béla, "</i>
<i>Domen Béla r. k. Fínke, Borsod.</i>	<i>Langsfeld Géza á. h. Igló, "</i>
	<i>Lányi Lajos h. h. Kocsord, Szatmár.</i>

- Linkesch János á. h. Szomolnok, Szepes.
 Nagy Gusztáv h. h. Kocsord, Szepes.
 30. Nagy István h. h. Mező-Tur, Jászkun-Szolnok.
 Neubauer Gyula r. k. Igló, Szepes.
 Olajos Pál h. h. Gesztely, Zemplén.
 Paksy Endre h. h. Gyüre, Szabolcs.
 Pallagi János r. k. Királynép, Abauj.
 Pasztélyi Gyula g. k. Bacskó, Zemplén.
 Péchy Imre h. h. N.-Bánya, Szatmár.
 Perlstein Jakab izr. Igló, Szepes.
 Possert Emil á. h. Debreczen, Hajdu.
 Steller Gyula á. h. Váralja, Szepes.
 40. Sütő Lajos h. h. Barkaszó, Bereg.
 Szabó János g. k. Vulicska, Ung.
 Szalczér Guido á. h. Olaszi, Szepes.
 Szilágyi Gyula h. h. F.-Dobsza, Abauj.
 Tavasi Lajos á. h. Oláhpataka, Gömör.
 Tolnay István h. h. Szala, Abauj.
 Várady Géza h. h. Torna, Torna.
 Vécsey János h. h. Szendrő-Lád, Borsod.
 Windt Dezső á. h. Igló, Szepes.
 Wirczfeld Béla h. h. Kunhegyes, Jászkun.

K i m a r a d t :

50. Komlóssy Bertalan h. h. Komlós, Bereg.
 Leimer Sándor r. k. Ungvár, Ung.
 Vékey Barna h. h. Otrókóc, Gömör.

b) T a n t á r g y a k.

1) Vallástan, 2 óra, kk. a tanár saját füzetei. Bevezetés az ó szövegség történeti s egyes költészeti könyveibe, a régi zsidók erkölcsi és szokásai.

Kuntz.

Latin, 5 óra. J. Caesar Comment. de bello gall. I. 1—53. — Ovidiusból: A négy korszak, Deucalion et Pyrrha, Icarus, Philemon et Baucis, Midas rex — fordítva, magyarázva, emlékelve. — A syntaxisből az eset-, idő. és módtan ismétlése, — fordítás latinra Veres Ig. kézikönyve szerint.

Jeszenszky.

3) Görög, 4 óra, kk. Kühner-Szepessy. A nyelvtani alakok a 92. §-ig, fordítási gyakorlatok.

Kuntz.

4) Magyar, 2 óra, kk. Névy Stiliztikája. I. félév: az egyszerű és szépírály. II. félév. Verstan. — Olvasmányok fejtegetése, stilygyakorlatok. Az olvasmányok ezek voltak: Coriolanus, Magyaros szólás-

módok, A zsebrák, A zsolczai hős, A forgandó szerenese, Kis-Kunság, Vándorélet, Zivatar, Székelyföldön, Mátyás király Gömörben, Fohász-kodás, A muzsához, Huszt, Magyarország czimere. Az elhagyott anya, Himfy dalaiból, Isten hozzád, Pókainé, V. László, Szibinyáni Jank, Rozgonyiné, Szondi két apródja, Walesi bárdok, összesen 23, melyből a tanulók 10-et szavalás végett meg is tanultak. — Irály gyakorlatok a következő tételekből: 1) Önéletrajz. 2) A Philen testvérek mondája. 3) Az iglói „provinczialis“ épületen lévő allegorikus alakok leírása és magyarázása. 4) V. László czimü költemény tartalma. 5) Pókainé cz. költemény tartalma. 6) Mit köszönhetünk a természettel való gyakori foglalkozásnak? 7) Rozgonyiné czimü költemény tartalma. 8) A rendtelenség következményei. 9) A walesi bárdok czimü költemény tartalma. 10) Egy zivatar leírása.

Pákh.

5) Német, 3 óra, kk. Lüben és Nacke VI. r. — A haladókkal következő olvasmányok széptani fejtegetése: Die Kreuzschau, Schloss Boncourt, Harmosan, Vaterlandslid, Der Bettler und sein Hund, Die drei Indianer, Die Kraniche des Ibykus, Thürmerlid, Iphigenie auf Tauris (töredék), Ghasele, Konrad II., Johannes Kant, Die Tanne, Der Kaiser und der Abt, Psalm von Klopstock, Der Beutel, Tod des Dichter's Kleist, Johann der Seifensieder, Wilhelm Tell (töredék), Der sterbende Schwan, Erlkönigs Tochter, Graf Eberhard, Die 3 Könige von Heimsen, Die Schlacht bei Reutlingen, Der letzte Dichter, Die Werbung, Lied zur feierlichen Einsegnung eines Freicorps, Die Neujahrsnacht eines Unglücklichen, Die frühen Gräber, Soldaten Morgenlid, Sanssouci, Die 3 Ringe (Lessing), Morgenlid, Sehnsucht, összesen 34, melyeket a tanulók nagyobb részben meg is tanultak. — Az irálygyakorlatok az olvasmányokra voltak alapitva, úgy hogy a tárgyalt olvasmányok tartalmát a tanulók írásban is beterjesztették.

A kezdő magyarajkuak Ballagi K. „Magyar feladatok“ stb. cz. könyvéből 24 olvasmányt fordítottak németre, s a haladókkal tárgyalt olvasmányokból 20-at egészen vagy részben meg is tanultak.

Kuntz.

6) Történelem, 4 óra, kk. Ribáry. Ókor. Keleti népek, — a görögök és rómaiak története.

Guhr.

7) Mennyiségtan, 3 óra, kk. Mocsnik. Algebra: 4 mivelet egész számokkal, a számok oszthatósága, tényezőkre való felosztás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többes; közönséges, tizedes és láncztörtek, viszonyok, arányok. — Síkmértan: a lapok hasonlósága, mértani viszonyok s arányok, a lapok területe.

Jermy.

8) Természettudomány, 3 óra. I. félév: vegytan, k sérletekkel,

k. k. Kruesz-Fehér Ipoly. — II. félév: ásványtan, k. k. Mihálka. —
Jegecz minta készítéssel, gyűjtésekkel. **Geyer.**

9) **Tornázás**, 2 óra, egybekapcsolva a VI. osztálylyal. Rend-
gyakorlatok, szertornázás, gyakorlatok vas pálcákkal. **Schermann.**

10) **Francia nyelv**, (nem kötelezett), 2 óra, Otto Emil k. k.
nyomán. **Zimann.**

11) **Rajz**, (nem kötelezett) 2 óra, ábrázoló mértan, árnytan és
másolatok Hermes mintái után **Kövi.**

12) **Ének**, (nem kötelezett), hetenként kétszer a dalkörben.

Schermanu.

A kötelezett heti órák száma : 29.

VI. OSZTÁLY.

Osztálytanár: GUHR MÁRTON.

a) T a n u l ó k.

1. Bakó Gábor, h. h. Hete, Bereg.	Jermý Frigyes á. h. Igló, Szepes.
Bartha Béla h. h. Sály, Szatmár.	Kalmár Gyula á. h. Igló, Szepes.
Cséke József h. h. Sály, Szatmár.	20. Kelényi Sándor h. h. Barkaszo,
Dudinszky Ákos g. k. Kövesd, Bereg.	Bereg.
Ember Béla h. h. Vajnágy Mára-	Kiss Lajos h. h. Abaujvár, Abauj.
maros.	Kocsis János r. k. Diósgyőr, Borsod.
Erdőhegyi Kálmán h. h. Gyüre,	Kolonay Gy. h. h. Morva, Zemplén.
Szabolcs.	Koncz Ján. h. h. V. Namény, Bereg.
Ficker Antal r. k. Igló, Szepes.	Kovács Elek h. h. Nyiregyháza,
Folgens Kornél á. h. Sztrázsa,	Szabolcs.
Szepes.	Körössy Sándor h. h. V. Namény,
Franz Vilmos á. h. Felka, Szepes.	Bereg.
10. Fráter Imre h. h. Gálos-Petri,	Kristón Sándor h. h. Kemece,
Bihar.	Szabolcs.
Gärtner Viktor á. h. Igló, Szepes.	Kux Adolf izr. L.-Ujvár, Liptó.
Gedeon Lajos r. k. Kassa, Abauj.	Literáti Béla, h. h. Munkács,
Gönczy Béla h. h. Beregszász, Bereg.	30. Mihálovics Jenő g. k. Jósza, Ung.
Görgey Ernő á. s. Toporecz, Szepes.	Neogrády Lajos r. k. Káposzta-
Herczogh Arnold izr. Sz.-Miklós,	falu, Szepes.
Liptó.	Noszák Pál á. h. Nyiregyháza,
Jacz Zeno r. k. Pohorella, Gömör.	Szabolcs.
Jámbor Árpád h. h. Sámson, Bihar,	Oláh Sándor á. h. Ungvár, Ung.

Pogány Menyhért h. h. Margita,
Bihar.
Repka Mátyás á. h. Breznyóbánya,
Zólyom.
Roncik Lajos h. h. Nyir-Med-
gyes, Szatmár.
Schimscheimer Aurél á. h. Poprad,
Szepes.
Schulek Kálm. á. h. Olaszi, Szepes.
40. Súlyom Lajos h. h. Püspök-La-
dány, Hajdu.
Szabó Antal r. k. Mohi puszta,
Borsod.
Szalay Gyula r. k. Nádasd,
Borsod.
Szilágyi Gusztáv h. h. F. Dobsza,
Abauj.

Szirmay Andor á. h. Nátafalva,
Zemplén.
Szmrekovszky János g. k. Kolbása,
Zemplén.
Tóth Béla h. h. Derczen, Bereg.
Törös Ferencz, h. h. Senye, Borsod.
Ujtelki Miksa á. h. Igló, Szepes.
Vitéz Gy. h. h. Kemece Szabolcs.
50. Zavaczki István r. k. Igló, Szepes.

Magántanuló :

Guthy József g. k. A. Vereczke,
Bereg.

Kimaradt :

Kriston Gábor h. h. Kemece,
Szabolcs.

b) T a n t á r g y a k :

1) **Vallás tan**, 2 óra. Egyháztörténelem Pálffy kkve nyomán.

Zimann.

2) **Latin nyelv**, 6 óra. Olvasmányok : Sallustius, de bello ju-
gurthino 1—45 cap. — Cicero, orat. pro Archia. — Virgil, Ecloga I.
et V. — ; Aeneis lib. VI. A nyelvtanból az idők, módok, részesülő,
gerund. és supinum használatának ismétlése, fordítás Kolmár és Sváby
gyakorlataiból (összesen 25 gyakorl.)

Guhr.

3) **Görög**, 4 óra. K. k. Kühner-Szepesi. Néma folyékony, rend-
hagyó és — mi végzetű igék, fordítási gyakorlatokkal (§. 37—81), és
22 aesopusi mese.

Guhr.

3) **Magyar**, 2 óra. A lyrai műfajok u. m. a dal, elégia, óda és
ennek alfajai, költői levél, epigramm, satira és a szorosabb értelemben
vett tanköltemény elmélete. — Az egyszerű és szépírály, — Költői
nyelvezet. — Következő olvasmányok behatóbb fejtegetése : Honfidal,
Ösztájnak hervadása, Hófelhőkkel, Regg és est, A távozó, Tornáczon-
mon, Mohács, Szózat, Foházkodás, Osztályrészem, Hymnus, Fóti dal,
Egy gondolat, Egy elutazott barátom után, Arany Jánoshoz, (Petőfi),
Enyingi Török Bálint, Enyhülés, A boldog pestiek, A hangyákhoz, A
népszerűség (töredék); Rozgonyiné, Szibinyáni Jank, Bor vitéz, Az
egri leány. — 10 házi dolgozat következő tételekből : 1) Mi üditőbb

a regg vagy az est? (Párbeszéd.) 2) A boldogságra kevés csak a jelen: A multon épül az s az emlékezeten; Örömeinkre színt s derüt titkon az ad, Mint a gyök adja a virág színét, szagát (Tomba). 3) „Volt tanítványaimhoz“ (tartalom előadása.) 4) Szibinyáni Jank. 5) Rozgonyiné. 6) Az egri leány czimű költemények tartalma. 7) Otium pulvinar satanis. 8) Miképen tanusítja az ember a föld felett való uralmát? 9) Ki mint vet, úgy arat. 10) Buesu az iskolától. **Pákh.**

5) **Német**, 3 óra. K. k. Lüben és Nacke VI. Olvasmányok elemzése. Hat költő életrajza és jellemzése. — Az epikai és lyrai költemények fajai. — A magyar ajkuakkal még külön 30 fordítási gyakorlat. Ballagi k. „Magyar feladatok stb.“ czimű könyvéből. — Az olvasmányok ezek voltak: Der Hirsch, Johann der Seifensieder, Das Erdbeben in Calabrien, Reinecke Fuchs (töredék), Herzog Alba zu Rudolstadt, Das Lied von der Glocke, Der Holländer, Der Ueberfall im Wildbad, Die drei Könige von Himsen, Die Schlacht bei Reutlingen, Die Döffinger Schlacht, Der westphälische Hofschulze, Die geogr. Gestaltung Ungarns. — Irály gyakorlatok ezen tétélekből: 1) Was erleichtert die Mühe des Lebens? 2) Ueber das Lesen. 3) Schön ist der Friede. 4) Reinecke Fuchs. (Inhaltsangabe.) 5. Das Leben ein Kampf. 6) Böses Beispiel verdirbt gute Sitte. 7) Gering ist die Wiege des Grossen. 8) Gut verloren, wenig verloren; Ehre verloren, viel verloren. 9) Ende gut, Alles gut. **Bock.**

6) **Történelem**, 3 óra. K. k. Ribáry, és a Spruner-Bretschneider-féle térképek. Középkori történetek a felfedezések koráig, a műveltségi állapotok áttekintésével. **Pákh.**

7) **Mennyiségtan**, 3 óra. K. k. Moesnik. Algebra: hatvány és gyökmennyiségek, viszonylékok és azok alkalmazása. — Mértan: a kör, körmérés, tömörmértan **Jermy.**

8) **Természettudomány**, 3 óra. I. félév: állattan, Kriesch nyomán. II. félév: növénytan Kriesch k. k. szerint; azonkívül használatban voltak még Hazslinszki és Lőrincz növénytani munkái. **Geyer.**

9) **Gyorsírás**, 1 óra. Markovics tankönyve nyomán. **Kövi.**

10) **Tornázás**,

11) **Ének**,

12) **Franczia nyelv**,

13) **Rajz**,

} mint az V. osztályban.

A kötel. heti tanórák száma 29.

VII. OSZTÁLY.

Osztálytanár: ZIMANN JÁNOS.

a) T a n u l ó k.

1. Bartha Endre h. h. Fekete patak,
Ugocsa.
Báthy Kálmán á. h. Nyiregy-
háza, Szabolcs.
Becser Endre á. h. Jolsva Gömör.
Dercsényi Bertalan h. h. Ho-
monna, Zemplén.
Dóczy György h. h. Debreczen,
Hajdu.
Fery Oszkár r. k. Ujpest, Pest.
Fráter Tamás h. h. Érsemlyén,
Bihar.
Galvác György h. h. Átány,
Heves.
Gáspár Pál h. h. Sz.-Márton,
Szatmár.
10. Geyer Gyula á. h. Igló, Szepes.
Gömöry Kálmán á. h. Jekel-
falva, Szepes.
Horváth József h. h. Margita,
Bihar.
Jedlicska Béla á. h. Valkány,
Torontál.
Kéler Artur á. h. Mező-Csút,
Borsod.
Kohn Adolf izr. Losoncz, Nógrád.
Konrády Lajos r. k. Kassa;
Abauj.
Kölcsey Zoltán h. h. Mikola,
Szatmár.
Kristón Péter h. h. Kemece,
Szabolcs.
Liptay Gusztáv á. h. Breznó-
bánya, Zólyom.
20. Lopusnyi Ferencz r. k. Breznó-
bánya, Zólyom.
- Lukassievics Ferencz r. k. Igló,
Szepes.
Lux József á. h. Váralja, Szepes.
Madarassy Dezső h. h. Pátyod,
Szatmár.
Mesko Károly á. h. Nyiregy-
háza, Szabolcs.
Némethy György h. h. T. Nána,
Heves.
Neubauer Gusztáv r. k. Igló,
Szepes.
Nosz Gusztáv á. h. Igló, Szepes.
Olesváry Antal h. h. A. Némethi, Ung.
Okolicsányi Zoltán á. h. B.-Gyar-
mat, Nógrád.
30. Rác Lajos h. h. Gyulaháza,
Szabolcs.
Sáfary Kálmán á. h. K. Körös, Pest.
Sárkány Kálmán á. h. Körös, Pest.
Schmidt Dezső r. k. Kenyhecz,
Abauj.
Szádeczky Gyula h. h. Pusztafalu,
Abauj.
Székely Kálmán, h. h. Beregszász,
Bereg.
Thierjung Mihály, r. k. Bogáros,
Torontál.
Thuranszky László h. h. Szalók,
Zemplén.
Urbányi Károly á. h. Igló, Szepes.
Usz Sándor r. k. Ádamföldre,
Sáros.
40. Uszkay Kálmán h. h. Máté-
Szalka, Szatmár.
Vay Géza, h. h. F. Vadász, Abauj.
Vitéz Mih. h. h. Kemece Szabolcs

b) *T a n t á r g y a k :*

1) **Vallástan**, 2 óra. K. k. Pálfi. Egyháztörténet a reformatiótól a legujabb időkig, különös tekintettel a magyarhoni prot. egyház történetére.

Zimann.

2) **Latin**, 5. óra. Cicero, oratio pro Milone végig, szónoklattani-lag fejtegetve. — Virgilius, Aeneis II. éneke egészen. — Horatiusból 7 óda: Lib. I. 3., 4, 11., 14., 22., 25., 35 és egy satira I. 1. — Kolmár és Sváby gyakorló könyvéből 21 fordítás latinra. — Emlékelés.

Jeszenszky.

3) **Görög**, 4 óra. Xenophon Kyropaediájából: Kyros és Astyages. Az Anabasisból: Kunaxai ütközet. — Ilias, I. ének az 506-ik versig. Homer nyelvezetének lényeges eltérései az attikai nyelvtől. — A szókötési szabályok begyakorlására megfelelő fordítási feladatok.

Kuntz.

4) **Magyar**, 2 óra. Az épos, regény, dráma és szónoki beszéd elmélete Névi kkkve nyomán. Olvastatott s széptanilag fejtegettetett: Cserhalom, Az elveszett alkotmány III. ének, b. Eötvös emlékbeszéde Körösi Csoma Sándor felett, — Kölcseytől „Egy férj-gyilkossággal vádolt nő védelme“, — 3 parlamenti beszéd Palóczy, Szemere és Deák-tól. — Irály gyakorlatok következő tételkből: 1) Csak azzá leszünk, a mivé magunkat képezzük. 2) A Zrinyiász tartalma és éposi méltatása. 3) Szülőföldem leírása. 4) A haza ismerete annak szeretetéhez vezet. 5) Gondolatok az év utolsó estéjén. 6) „A boldogságért születünk, s nélküle halunk meg. Mért van az? — Árnyékát üzve, előle futunk.“ (Szentmiklóssy.) 7) A földi javak csak a jóknak jók, a romlottnak nagyobb romlás forrásai lesznek. 8) Legboldogabb ember, kinek legtöbb dolga van a világon. 9) Beszéd, egy tanoda alapkövének letétele alkalmával. 10) Emlékbeszéd (szabadon választott tárgy.) 11) Az emberismeret a társadalmi élet nélkülözhetlen kelléke (beszéd.)

Zimann.

5) **Német**, 3 óra. A német irodalom története a legrégibb idők-től Klopstockig, k. k. Pütz irodalom története és Weber olv. könyve, — az egyes korszakokat és írókat jellemző összesen 32 olvasmány tárgyalásával. — Irály gyakorlatok következő tételkből: 1) Ladislaus I. 2) Bestrafte Trägheit. 3) Edle Entschlossenheit. 4) In wiefern ist die Zunge das wohlthätigste und das verderblichste Glied des Menschen? 5) Der Strom ein Bild des menschlichen Lebens. 6) Die Kunst zu entbehren. 7) Der Mensch im Kampfe mit der Natur. 8) Des

Lebens ungemischte Freude ward keinem Sterblichen zu Theil.
 9) Lerne Schweigen o Freund, dem Silber gleichet die Rede; aber zur rechten Zeit schweigen, ist lauterer Gold. 10) Undank ist der Welt Lohn.

Bock.

6) **Történelem**, 3 óra. K. k. Ribáry és a Spruner-Bretschneiderféle fali térképek. Ujkori történetek a jelenkorig. **Pákh.**

7) **Mennyiségtan**, 3 óra. K. k. Moesnik. Egyenletek: elsőfoku határozott, egy és több ismeretlennel bíró egyenletek, — határozatlan —, felsőbb rangu — és kitevői egyenletek; — számtani és mértani haladványok, kamatos kamatszámítás, kapcsolástan, Newton tantéte. — II. félév: sík- és gömbháromszögtan. Gyakorlati mérések mérő asztallal és theodolithtel. **Jermy.**

8) **Mennyiségtani és természettani földrajz**, 2 óra. K. k. Salamin és Linkes. **Jermy.**

9) **Logika**, 2 óra. K. k. Beck-Greguss. Elemtan, módszertan, — megfelelő példákkal és házi feladványokkal. **Zimann.**

10) **Tornázás**, 2 óra, a VIII. osztállyal egybekapcsolva. Vaspálcza-, rendgyakorlatok és szertornázás. **Schermann.**

11) **Francia nyelv**, (nem kötelezett) 2 óra. Kezdők: a nyelvtan elemei, a főnevek, rendes igék és névmások. Haladók: az előjárók, kötszők, rendhagyó igék megfelelő olvasmányok — és ford. gyakorlatokkal Dr. Emil Otto kkkve alapján. **Zimann.**

12) **Ének**, (nem kötelezett) het. 2-szer a dalkörben.

Schermann.

13) **Rajz**, (nem kötelezett) het. 2-szer ábrázoló mértan, árnytan, másolatok. **Kövi.**

A kötelezett heti tanórák száma 28.

VIII. OSZTÁLY.

Osztálytanár: **JERMY GUSZTÁV.**

a) *T a n u l ó k.*

1. *Ádám József h. h. Losoncz, Nograd.*

Apostol Bertalan h. h. Gelej, Borsod.

Bakos Kálmán h. h. Mihálydi, Szabolcs.

Balogh Béla h. h. Senye, Borsod.

Baross Gyula r. k. V. Besztercze, Trencsén.

Brecska János á. h. Breznóbánya, Zólyom.

Dinda Oszk. á. h. Dobsina, Gömör.

Hensch Aurél á. h. Szombat, Szepes.

- Hlavatly Béla h. h. S. A. Ujhely,
Zemplén.
10. Horváth Béla h. h. S. A. Ujhely,
Zemplén.
- Jác Izván r. k. Breznóbánya,
Zólyom.
- Ihnatko Emil g. k. Pósa, Zemplén.
- Kazay Kálmán h. h. Diószeg,
Bihar.
- Kossuth Ján. h. h. Szada, Zemplén.
- Kölcsey Ferencz h. h. Mikola,
Szatmár.
- Krompecher Albert á. h. Felka,
Szepes.
- Kun Béla izr. S. A. Ujhely,
Zemplén.
- Kükemezey Zsigm. h. h. Tokaj,
Zemplén.
- Laurisin Kornél g. k. Dubroka,
Ung.
20. Liptay Emil á. h. Breznóbánya,
Zólyom.
- Máhrer Gusztáv á. h. Sztrázsa,
Szepes.
- Nágel Károly h. h. Kunágota,
Csanád.
- Neubauer Felix r. k. Igló, Szepes.
- Orlovski Gyula r. k. Igló, Szepes.
- Pálka Gyula á. h. Felka, Szepes.
- Páricsi Bertal. h. h. Szomotor,
Zemplén.
- Péchy István h. h. N. Bánya,
Szatmár.
- Pékler Zsigmond izr. Rajecz,
Trencsén.
- Román Béla r. k. S. A. Ujhely,
Zemplén.
30. Roseth Arnold izr. Igló, Szepes.
- Sárkány Samu á. h. K. Körös,
Pest.
- Stern Ignác izr. Igló, Szepes.
- Széchezy Sándor r. k. Kassa, Abauj.
- Szilágyi Bertalan h. h. F. Dobsza,
Abauj.
- Tamaska István h. h. Gálócs,
Ung.
- Tervey Imre h. h. K. Kinizs,
Abauj.
- Thern Ede á. h. Igló, Szepes.
- Tóth Géza g. k. Kajsó, Szepes.
- Törös Sándor h. h. Senye, Borsod.
40. Váczi István h. h. Ör, Szabolcs.
- Várady Károly h. h. Torna,
Torna.
- Vásárhelyi Jenő h. h. Köbülkút,
Bihar.
- Vozári Amade á. h. Jolsva,
Gömör.
- Záborszki Gyula á. h. Rima-
szombat, Gömör.
- Zitás István h. h. S. A. Ujhely,
Zemplén.

Kimaradt:

Münnich Zoltán, á. h. Igló,
Szepes.

b) T a n t á r g y a k.

- 1) Vallástan, 2 óra. Keresztyén- hit és erkölcesstan Zsilinszky tankönyve nyomán. Az egyház történet főbb mozanatainak ismétlése.
Kuntz.
- 2) Latin nyelv, 4 óra. Olvasmányok: Cic. de offic. lib. I. cap.

1—22. — Horatius: Carmin. lib. I. carm. 1., 2., 7., 10., 12.; lib. II. 14., 15. lib. III. 1., 2., 3. — Tacitus, Annales lib. I. cap. 1—32. — Fordítási gyakorlatok latinra Kolmár és Sváby kkeve szerint összesen 22 gyakorlat. — Latin irodalom történet Holub kkeve szerint egészen befejezve.

Guhr.

3) **Görög nyelv**, 4 óra. Plato apologiája 1—19 fejez. — Odyssea, az I. ének és a II-ből 240 vers. — Görög irodalom történet az alexandriai korszakig füzetekből.

Kuntz.

4) **Magyar nyelv**, 2 óra. A magyar nemzeti irodalom története a jelenkorig, az egyes korokat és írókat jellemző (összesen 75) példányok olvastatásával, Névy L. magy. irodalomtörténeti kkeve alapján. Irálygyakorlatok következő tétélekből: 1) Az ősz (költ. rajz). 2) A közvélemény becséről. 3) A példa hatalma. 4) Kít mondunk művelt embernek? 5) Műfordítás (szabadon választott rövidebb német vagy latin költem.) 6) Önmagát legyőzni legdicsebb diadal. 7) A reformatio következményei. 8) A kít a sors hányvet, mint habot a tenger, Ne sirassa senki, abból lesz az ember! Megtanul a saját magában járni, Dörgő zivatarban mint köszikla állni.“ 9) Mit kell az ifjunak a pálya választásnál tekintetbe venni? — 10) Eretségi dolgozat (a tételt lásd alább).

Pákh.

5) **Német nyelv**, 2 óra, K. k. mint a VII-ben. Német irodalom történet Haller és Hagedorntól kezdve a legujabb időkig megfelelő olvasmányokkal. — Irály gyakorlatok következő tétélekből: 1) Ans Vaterland ans theure schliess dich an etc. 2) Der Mensch ist meistens selbst sein grösster Feind. 3) Gute Lebensordnung die beste Arznei. 4) Worauf haben wir bei der Wahl unseres Berufs zu sehen? 5) Glück verwöhnt, Unglück erzieht. 6) Der Einfluss des Theaters auf die sittliche und geistige Bildung. 7) Alles was man hat kann man verlieren, aber das nie, was man ist. 8) Wichtigkeit der Dampfkraft für Handel, Gewerbfleiss und Gesittung. 9) Welche sind die Vorzüge des Berufes, dem du dich zu widmen gedenkst? 10) In deiner Brust sind deines Schicksals Sterne. 11) Der brave Mann denkt an sich selbst zuletzt. 12) Eretségi dolgozat (a tételt lásd alább).

Guhr.

6) **Történelem**, 3 óra. K. k. Ribáry. Magyarország történelme 1850-ig.

7) **Természettan**, 6 óra. Fehér-Ipoly term. tana felgym. számára. Erömütan. Rezgés-, hang-, fény-, hőtán, delejesség, villanyosság.

Jermy.

8) **Mennyiségtan**, 1 óra. A mennyiségtan ismétlése. **Jermy.**

9) Lélektan, 2 óra. K. k. Dr. Emericzky tap. lélektan.

Zimann.

10) Tornázás,	}	mint a VII. osztálybau.
11) Francia nyelv,		
12) Ének,		
13) Rajz,		

VI.

Az érettségi vizsgálat eredménye.

1) A VIII. osztályba összesen 46 nyilv. tanuló iratott be. Ezek közül évközben kilépett 1, vizsgát tett 45.

2) Az éretts. vizsgálat írásbeli része a tanárok váltakozó felügyelete alatt f. é. május utolsó és június első napjaiban folyt le. A főtiszt. Czékus superintendens ur által kitűzött tételek következők voltak:

a) fordításra latinból: Cicero, De senectute Cap. XVII.

b) fordításul latinra: A népvédői hivatal Kolmár és Sváby gy. könyv 76-dik feladvány.

c) fordításra görögből: Homer, Ilias VII. 1—21 sor.

d) magyar dolgozatra:

„Nemes önbizalom, de ne az önhittség
Rügői lelketek nagy célra feszítsék.
S tudjátok az erő micsoda? Akarat,
Mely előbb vagy utóbb, de győzelmet arat.“

e) német dolgozatra: Es bildet ein Talent sich in der Stille, sich ein Charakter in dem Strom der Welt. — A nem-német ajkuak számára fordítás Névy iród. olv. könyvéből: „Emlékbeszéd gr. Széchenyi Istv. felett“ 33. lap. az 1-ső bekezdéstől a 4-kig bezárólag.

f) mennyiségtani dolgozatra: Határozottassék meg egy kétszer domboru lenese előtt álló tárgynak képtávolsága képletileg s magyaráztassék minden benne előforduló törvény.

3) A szóbeli éretts. vizsgálat ntiszt. Lumnitzer Adolf VII. bányavárosi ev. főesper. s ur — mint superintendensi helyettes és kerületi biztos — elnöklete alatt június 25-től 30-káig tartott.

5) A megvizsgált tanulók közül érettnnek íteltetett 38, még pedig általános jeles osztályzattal, 9, jó osztályzattal 14, kielégítő oszt. tal. 15; pótvizsgára utasított 6, egy évre vissza vetetett 1.

5) A megvizsgált tanulók közül szándékozott lépni

egyházi pályára	4
tanári	4
jogi	10
orvosi	9
gazdászati	9
vegyészi	2
mérnöki	1
bányászati	1
erdészeti	4
posta ügyi	1.

VII.

Statistik. kimutatás a gymn. tanulókról.

I.																			
Osztály	Beiratott az év elején			lakhelyre nézve		Vizsgálatot tett az év végén								vizsgálatlan maradt		év-közben			
	nyilvános magán	összesen		helybeli	vidéki	nyilvános magán	összesen	jeles		jó		kielégítő		elég-telen		vizsgálatlan maradt	kilépett	meghalt	
								ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.	ny.	m.				
I.	65	3	68	26	42	62	3	65	3	15	3	27	—	17	—	—	—	3	—
II.	71	—	71	25	46	71	—	71	7	—	11	—	24	—	29	—	—	—	—
III.	61	2	63	21	42	61	2	63	14	—	18	1	23	1	6	—	—	—	—
IV.	68	—	68	15	53	63	—	63	11	—	17	—	30	—	5	2	3	—	—
V.	52	—	52	6	46	49	—	49	11	—	17	—	11	—	10	—	—	3	—
VI.	51	1	52	6	46	49	—	49	15	—	13	—	15	—	6	1	2	—	—
VII.	42	—	42	5	37	42	—	42	14	—	10	—	16	—	2	—	—	—	—
VIII.	46	—	46	6	40	45	—	45	9	—	14	—	15	—	7	—	—	1	—
össze- sen	456	6	462	110	352	442	5	447	84	—	115	4	161	1	82	—	3	12	—

VII.

Statistik. kimutatás a gymn. tanulókról.

III.

Az év végén megvizsgált nyilv. és magánt.	anyanyelvre nézve			vallásra nézve							életkoruk szerint										élel- mezte- tett		tandíjmentes részben v. egészben				
	magyar	német	tót	ág. h. ev.	hely. h.	róm. kath.	gör. kath.	izraelita	nazarenus	éves										és több osztóndíjas	ingyen	olcsón					
										10	11	12	13	14	15	16	17	18	19								
65	22	42	1	28	12	16	—	9	—	1	15	28	17	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	5
71	22	39	10	29	14	18	3	6	1	—	4	23	22	15	4	2	1	—	—	1	1	—	—	—	32	6	
63	29	32	2	23	12	17	4	7	—	—	—	2	24	18	12	7	—	—	—	—	—	—	—	—	26	5	
63	29	32	2	27	13	9	4	10	—	—	—	—	5	21	24	7	2	1	—	—	1	—	—	—	31	2	
49	38	11	—	14	25	4	5	1	—	—	—	—	1	8	21	12	5	2	—	—	—	—	—	—	35	2	
49	35	13	1	13	23	9	2	2	—	—	—	—	—	—	5	19	16	7	2	1	—	—	—	—	35	5	
42	34	6	2	14	19	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	25	8	7	3	—	—	—	29	4	
45	32	10	3	11	21	6	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	18	25	5	—	—	—	31	6	
447	241	185	21	159	139	87	21	40	1	1	19	53	69	68	67	49	51	36	34	10	2	247	—	—	35		

**Tekintettel a növendékek lakhelyére me g y é k szerint,
volt köztök :**

Szepes megyei	180	Zólyom megyei	7	Trencsén megyei	2
Zemplén	32	Heves	6	Torontál	2
Szabolcs	31	Pest	6	Árva	1
Gömör	26	Nógrád	5	Békés	1
Abauj	25	Ung	5	Csanád	1
Borsod	23	Budapesti	3	Máramaros	1
Szatmár	20	Sáros	3	Szilágy	1
Bereg	18	Torna	3	Turóc	1
Bihar	18	Hajdu	2	Ugocsa	1
Liptó	15	Jászkun	2	Bukovina	1

A tanulók száma 187⁵/₆-ban volt 460.

" " " 187⁶/₇-ben " 462.

VIII.

Gymnasiumi önképző körök.

A komoly tanulmányok mellett a felsőbb osztályok növendékei szabad idejük egy részét az önképző körökben derültebb foglalkozásokra, művészeti gyakorlatokra is fordíták, melyek az ifju lelkét kellemes változatossággal, vidorság- és rugékonysággal örvendeztetik meg, s azon felül az öntevékenység szellemét is fokozzák. E körök a következők voltak :

1) **A magyar önképző kör**, Jeszenszky Pál tanár vezetése alatt, 43 működő rendes és 64 pártoló taggal. Gyakorlatait minden szombaton d. u. tartotta. — Könyvtára az év végén 659 kötetből állt; összes könyvtári kiadása 148 frt 74 kr.

2) **A német önképző kör**, elnöke Guhr Márton tanár, 19 rendes és 47 pártoló taggal. Gyakorlatok minden szerdán délután. — Könyvállomány 398 köt. — Könyvtári költség 45 frt 87 kr.

3) **A dalkör**, Schermann Samu tanár vezetése alatt, 54 működő taggal. Gyakorlatok a 4 hangu műtűnekből minden szerdán és szombaton délelőtt.

4) **A zenekör**, elnöke Schermann tan., karvezetője : Krompecher

Albert VIII. oszt. tanuló volt. A működő tagok száma 8. Gyakorlatok hetenként egyszer. — Összes kiadása hurokra és kótapapirosra 12 frt 27 kr, mi a majálesi pénzmaradékból fedeztetett.

(A zenében egyébiránt összesen 109 tanuló gyakorolta magát).

Az említett körök június 17-kén tartották a tornaesernokban nagyszámu hallgatóság buzdító részvéte mellett ugynevezett évi örömnepélyüket.

Az öntevékenység szellemének kifolyása továbbá

5) A gyorsíró-kör, Kövi Imre tanár vezetése alatt, 17 működő taggal a VII és VIII. osztályból. — Az iglői főgymnasium VI. osztályában a gyorsírás kötelezett tantárgy.

6) A rajzgyakorlatok a felgymnasiumi osztályokban hetenként két órában. E gyakorlatokra az év kezdetén 32-en iratták be magukat, míg az év végén azoknak csak $\frac{1}{3}$ -da állotta meg helyét.

7) A francia nyelv tanulása szintén a tanulók szabad elhatározására lévén bizva, ugyanesak e rovat alá tartozik a tanulók eziránti érdeklődésöknek kimutatása. A francia leczkékre beiratta magát a tanév kezdetén 49 (17 az algymn., 32 a felgymn.). Kitarató szorgalommal látogatta a leczkéket mind végig 41.

IX.

Ösztöndíjak, jutalmak s egyéb segélyzések.

A) Ösztöndíjas tanulók.

1) A gr. Teleky-Roth-Johanna-féle alapból 42 frtjával: Mahler Gusztáv, Hensch Aurél VIII-ik, Becser Endre és Gömörly Kálmán VII. osztálybeji tanulók.

2) A Szontagh Lajos-féle alapból 10 frtjával: Tervej Imre, Brecska János VIII. és Székely Kálmán VII. oszt. t.

3) A Scholtz József-féle 6 frtos ösztöndíjt kapta Geyer Miklós II. oszt. tanuló.

4) A budai Mária-Terézia-féle államösztöndíjban részesültek Neubauer Felix VIII. és Kocsis János VII. oszt. t. 120 frtjával.

B) *Jutalmakkal kitüntetett tanulók.*

1) Az iglói takaré- és hitelintézet ajándékából: Vozári Amade VIII. 10 frt, Szádeczky Gyula VII., Bartha Béla VI., Schulek Kálmán VI., Lángh Frigyes V., Husenitza Mihály III. és Fürst János I. oszt. tanulók 5 frtjával.

2) Özv. Kobelt Paulina asszony ajándékából: Kellner Károly IV. oszt. tanuló 10 frttal.

3) Jutalmi könyvekben részesültek: Apostol Bertalan VIII. (Lewes, Göthe élete), Kossuth János VIII. (Greguss, Tanulmányok), Neubauer Felix VIII. (Boissier, Cicero és barátai), Roseth Arnold VIII. (Müller M., Ujabb felolvasásai), Nosz Gusztáv VII. (Payer, Nordpol-Expedition), Ujlaki Miklós III. (Mothes, Zeichenschule sammt Mappe); — a k. m. Természettudományi társulattól ajándékozott jutalmi könyvekből: Szilágyi Bertalan VIII. (Tyndall, A hő), Orlovsky Gyula (Helmholz, Népsz. term. tud. előadásai) és Krompecher Albert (Term. tud. értekezések).

Mind ezen ösztöndíjak és jutalmak a június 23-kán tartott zárünnepély alkalmával osztattak ki az illetőknek.

C) *Egyéb segélyzésben részesült tanulók.*

1) Tápintézeti díjelengedésben: Béler Gusztáv II. 37 frt 50 kr, Brecska János VIII. 10 frt, Daitz L. I. 10 frt, Dinda Oszkár VIII. 10 frt, Franz Vilmos VI. 25 frt, Fürst Ján. I. 30 frt, Gacsal Sándor IV. 10 frt, Gorrek Gyula II. 7 frt 50 kr, Grimm Kár. IV. 55 frt, Haag Béla II. 5 frt, Haag Géza II. 5 frt, Haffner Gyula III. 10 frt, Herczogh Arnold VI. 10 frt, Heuffel Sánd. V. 15 frt, Horváth Józs. VIII. 10 frt, Ihnatko Emil VIII. 10 frt, Jedlicska Béla VII. 25 frt, Kelényi Sánd. VI. 10 frt, Kocsis János VI. 10 frt, Némethi György VII. 10 frt, Paulik Péter II. 20 frt, Ratzenberger Ferencz I. 15 frt, Remjasovszky Mihály IV. 10 frt, Schimscheimer Aurel VI. 15 frt, Schranz Szilárd II. 5 frt, Sólyom L. VI. 5 frt, Spitzkopf János III. 27 frt 50 kr, Szádeczky Gyula VII. 25 frt, Székely Kálmán VII. 20 frt, Tavasi Lajos V. 10 frt, Visnyovszky Károly III. 10 frt, Wichmann Gyula II. 55 frt, Záborszky Gyula VIII. 10 frt. Összesen 38 tanulónak **637** frt **50** kr.

2) Tandíjelengedésben: az I. osztályból: Scholtz Lajos, Scholtz Béla, Francz Ede, Horoviez Ede, Schwarz Adolf; a II-ből: Geyer Miklós, Koska János, Dürner Sándor, Leukanics Antal, Simandl

Zsigm., Trunik Andor, Ulreich Gyula; a III-ből: Berger Tób., Hellenstein Armin, Husenitz Mihály, Jeszenszky Pál, Leukan es Ágost, Noszág János; — a IV-ből: Jakab Lajos, Kellner Károly, Tornay Gyula; az V-ből: Boros Zoltán, Langh Frigyes; — a VI-ből: Francz Vilmos, Jámbor Árpád, Jermy Frigyes, Kocsis János, Repka Mátyás, Schimscheimer Aurél; — a VII-ből: Geyer Gyula, Kohn Adolf, Némethy György, Szádeczky Gyula, Urbányi Károly; — a VIII-ből: Brecska János, Ihnatko Emil, Roseth Arnold, Stern Ignác, Tervey Imre, Vozári Amadé. Összesen 40 tanulónak **368** frt **20** kr.

Az elengedett tápintézeti és tandíjak összege **1005** frt **70** kr.

3) A Jantner-féle alap kamaiból szerzett isk. kézikönyvekkel 26 tanuló segítettetett.

X.

Tanszer gyűjtemények.

A) Gymnasiunmi museum.

I. Természetrajzi gyűjtemény.

1) szaporodás vétel utján: 6 db. emlős kitömve, névszerint: cebus robustus, vesperugo noctula, erinaceus europaeus, talpa europaea, sciurus vulgaris, mus rattus. — 6 db. csontváz: vesperugo noct., talpa europ., sciurus vulg., mus rattus, coluber natrix, salamandra maculata.

2) szaporodás ajándék utján: 2 db. asterias aurantiacus, 1 ophura lacertosa, 1 scorpio, 1 numida rugosa, 5 cyprina globosa, 6 pontonia tyrhena, 4 iv-rák — a museum ör ajándéka.

3) összes állomány: kitömött emlős 17, kitömött madár 170 faj, madár tojás 300, csontváz 12, koponya 8, kitömött hal 2, hal borszeszben 20, hüllő borszeszben 20, pankány borszeszben 41, rovar 5000, héjancz 5⁰, gyűrűny 10, puhány 300, sugár állat 31.

Összegezve: állattani . . .	5981 db.
növény . . .	2000 db. és faj
gomba minta . . .	62 "
ásvány . . .	1000 "
jegecz minta . . .	220 "

természetrajzi gyűjtemény összesen : 9263 db.

II. Természettani szertár.

1) évi szaporodás vétel után: Holzféle megosztási villanygép, 2 diaphragma a Rhumkorf telephez, 12 agyag henger a Daniel telephez, 7 gramm platina drót.

2) összes állomány 439 darab.

III. Vegytani eszközök.

1) szaporodás 20 vegytani szer és többnemű savak.

2) összes állomány: vegytani eszköz 137, elem 64, vegytani szer és test 329.

IV. Régiség és éremtár.

1) ez évi szaporodás ajándék után: Dr. Tavasi Lajos tanár határozatából arany pénz 4 db., ezüst tallér 14, féltallér 5, egyforintos 1, ezüst huszas 11, tizes 1, negyedfős 2, magyar hatos (1848—49) 15, kisebb ezüst pénz 140, római pénz 96, érem 20, érem másolat 12: újabb kori rézpénz 270, nikel pénz 3, összesen 594 db. Ajándékoztak továbbá: Kövi Imre tanár ur 1 réz emlékpénzt, özv. Kobelt Paula assz. 2 tallért, — Lopusni VII. oszt. tanuló 2 koron. érmet, — Krompecher A. VIII. 2 rézpénzt, — Adám J. VIII. 8 ezüst, 8 rézp., Vásárhelyi VIII. 1 ezüst, 1 rézp., Laurisin VIII. 1 ezüst, Pikler VIII. 2 ezüst, Feri Oszk. VII. 1 ezüst, 1 réz, Lux VII. 3 rézpénzt.

2) összes állomány: régiség 14, érem és pénz 1195 db.

A museum összes kiadása 236 frt 80 kr. volt.

Jermý Gusztáv,

a gymn. museum őre.

B) Gymnasiumi könyvtár.

A főgymnasium tulajdonához tartozó könyvtárak: 1) a gymnasiumi vagy nagy könyvtár; 2) a magyar önkép. kör; 3) a német önkép. kör és 4) az algymnasiumi osztályok könyvtára, melyeknek keletkezése — és állapotáról a következőket jelentjük:

I. A nagy könyvtár:

a) Két évtizeddel ez előtt tanintézetünknek — akkor még mint algymnasiumnak — csak mintegy 300 kötetből álló s a zsenge ifjuság számára irt német irod. műveket tartalmazó kis könyvtára volt.

1856-ban a tanintézet átvette ajándékképen az 1848 előtt alakult, de a forradalom után megszűnt „iglói magyar olvasó társaság“

könyvtárának romjait, mintegy 140 kötetnyi többnyire magyar szépirodalmi és politikai tartalmu könyveit, melyeket az akkori könyvtárnok elkülönítve kezelt az ifjusági iratoktól, s ez volt tulajdonképen kezdete a gymnasium könyvtárának. A rendszeresebb könyvtári kezelés és gyarapítás azonban csak 186 $\frac{1}{2}$ -től fogva kezdődik, midőn tanintézetünk főgymnásiummá kezdett fejlődni s elhatároztatott, hogy a tanulóktól a tanszerek gyarapítására bizonyos évi járulék szedessék. Ennek folytán részint vétel, részint nagyobb ajándékok útján örvendetesb gyarapodásnak indult könyvtárunk, mely azonban 187 $\frac{3}{4}$ -ig a gymnasiumi épülettől távolabb fekvő s tűzvész ellen sem eléggé biztos helyiségben volt elhelyezve, míg a mondott évben áttételezt a gymnasium egyik újból épült teremébe.

A kik a lefolyt 2 évtized alatt nagyobb könyvajándékokkal gyarapíták könyvtárunkat, névszerint ezek: a fentemlitett iglói volt magyar olvasó társaság 140 köt., az iglói egyház mintegy 120 k., Gotthard György örökösei 150 k., Wieland Sándor ur 125 k., Pákh könyvtárnok 460 k., és legújabbán Dr. Tavasi tanár 902 kötettel.

b) a könyvtár könyvállománya a lefolyt tanév végén 4046 kötetből állt.

c) könyvtárunk legrégebb kiadásu könyve egy német biblia, nyomtatott Strassburgban 1485-ben; — legrégebb magyar könyve: Bornemisza P. magy. predikáziói, nyomtatott Sempten 1575-ben.

d) a könyvtár 18 szakra van beosztva.

e) könyvvásárlásra és bekötésre évenként átlagosan mintegy 300 frt fordítatik a tanulók évi járulékából; külön alapítványok e célra nem léteznek.

f) a könyvtárnoki tisztséget, melylyel semmiféle fizetés nem jár, 1856 óta következő tanárok viselték:

185 $\frac{6}{7}$ —186 $\frac{4}{5}$ (9 évig) Pákh Károly.

186 $\frac{5}{6}$ -ban (1 évig) Payer Jenő, készített egy új katalogust.

186 $\frac{6}{7}$ —187 $\frac{0}{1}$ (5 évig) Scholtz Ágoston.

187 $\frac{1}{2}$ —187 $\frac{6}{7}$ (6 év) Pákh K. — Új berendezés, új katalog.

2. A magyar önk. kör könyvtára.

Alapított 186 $\frac{3}{4}$ -ben Dr. Tavasi elnöklete idejében; jelen könyvállománya 659 kötet.

3. A német önk. kör könyvtára.

Alapított 18 $\frac{69}{70}$ -ben szintén Dr. Tavasi elnöklete idejében; könyvállománya 398 kötet.

4. Az algymnasiumi osztályok könyvtára.

Alapított 1830-ban Klein János Sám. akkori tanár által. A lefolyt tanévben Payer Jenő és Kövi Imre tanárok kezelése alatt állt, könyvvállománya 850 kötet, két csoportra osztva, t. i. az I., II. és III., IV. osztály számára. — Ez évi kiadása 39 frt 40 kr.

E szerint mind a 4 hönytárban **5953** kötet van.

A nagy-könyvtár 187⁶/₇-ben következő művekkel szaporodott:

1) vétel utján: Spruner-Bretschneider histor. geogr. Wandatlas újabb kiadás. — A magy. sz. korona országainak új térképe. — Dr. Kovács, A vallás mint tünemény I. — Lang Henr., keresztyén dogmatika. — Hunfalvy P. Magyarország ethnographiája. — Lewes, Göthe élete. — Lewes, A philos. története I. II. — Pauler Gy., Wesselényi összeesküvése. — Kállay, A szerbek története I. — Macaulay, Az angol. forr. tört. III. Müller M., Újabb felolvasásai. — Ribáry F., A legújabb kor története. — Dronke, Geogr. Zeichnungen I. II. — Zippel Ausländ. Culturpflanzen in bunten Wandtafeln I. II. — Dr. Pauer, Logika. — Greguss, Arany balladái. — Berzsenyi Munkái. — Csenyery, Deák F. emlékezete. — Pütz, Deutsche Literaturgeschichte. — Abicht, Herodotos IV. — Mayer, Vezérkönyv az alkotmánytan oktatásában. — Gyulai B., Magyar nyelvtan. — Budapesti szemle, prot. egyházi és isk. lap, Magyar nyelvőr, Századok, Magyar tanügy, Petermann Mittheilungen, Prakt. Schulmann, Természettudományi közlöny, Földtani közlöny és a magyar kárpátégylet évkönyvének 1877-dik évfoly.

2) Ajándékozás utján tetemes gyarapodás érte a lefolyt tanévben könyvtárunkat. Első helyen említendő itt néh. Dr. Tavasi Lajos, ki 676. irod. művet 902 kötetben ajándékozott a könyvtárnak, s azon felül saját kiadványainak felmaradt példányait is; ez utóbbiakat az intézet szabad rendelkezésére bízván.

A többi ajándékozók ezek:

Topscher György, az iglói ev. egyház felügyelője: A vasárnapi Ujság 8 évfoly. 1863—70, a Falusi Gazda 3 évfoly. 1863—5, — Roman-Magazin 13 köt., — Meisszner, Schwarzgelb; — összesen 25 köt., valamennyi bekötve.

Dr. Barts Samu Sodró állatkák czimű művét.

Kalchbrenner Károly, Magyarország hártagombái cz. művének IV füz.

A m. k. vallás és közokt. Minister V-dik jelentése a közoktatás állapotáról.

Steinacker Ö., Die Londoner internat. Ausstellung 1871.

Egner Adolf, tanár: Vezérkönyv a népisk. énektánításban, és Éneklő ABC.

Fehér Ede, közjegyző Iglón. Magyar nyelvőr 1873. évfoly. és 10 füzet az 1872-ből.

Telegdy László az Alföldi lapok szerkesztője, lapjának 1877. évfoly.

Payer Jenő, tanár: Lehgänge für die 6klassige Volksschule.

Csisko János lelkész, ker. hit- és erkölcsstanát.

Salamin és Leupin: Francia olvasmányok ezimű kéz. könyvüket.

Fery Oszkár VII. oszt. tanuló: A lovagkor és hősei. — Magyar Minerva 1830. II. k.

A könyvtárnok 5 szépirod. művet.

Továbbá több isk. könyveket: a Franklin társulat, Aigner Lajos, Maurer Adolf, Stolp Károly, Szilády Lajos, Nagel Bernát, Stein János, Kókai, Kilián és Eggenberger könyvkiadó czégek.

Mind ezekért a tanintézet mély köszönetét nyilvánítja.

3) Összes könyvtári költség 311 frt. 63 kr.

Pákh Károly,
könyvtárnok.

C) Rajztár. Öre Kövi Imre t.

Ez évi gyarapodás: több gyps-minta. Összes költség 23 frt 8 kr.

A tanszerekre történt kiadások összefoglalása.

1) A gymnas. museumra	236 frt 80 kr.
2) a nagy könyvtárra	311 „ 63 „
3) magyar önk. kör	148 „ 74 „
4) német „ „	45 „ 87 „
5) algymn. oszt. könyvtára	39 „ 40 „
6) rajztár	23 „ 08 „

805 frt 52 kr.

XI.

Tápintézet.

Gondnok 187⁶/₇-ben Geyer Gyula t.

A tápintézetbe felvétellett 255 tanuló. Évközben kilépett 12, maradt az év végén 243. Ezek közül

ebédre és vacsorára járt az I. félévben	168	a II-ban	108
csupán ebédre	81	„	125

I. félévb. 249 a II-ban 243.

Összesen 38 tanuló részesült **637** frt **50** krnyi díjelengedésben. (A részletes kimutatást ezekről lásd a IX. sz. a.)

XII.

Jótékonysági rovat.

Hálás köszönetünk nyilvánításával igatjuk e rovatba azon pártfogók neveit, kik tanügyi czélokra ez idén is szokott buzgósággal adakoztak :

a XVI. szepesi városok takarékpénztára Iglón a gymnasiumi museumnak 20 frt, a könyvtárnak 20 frt, a tápintézeti alapnak 20 frt, a helybeli tanári nyugdíjintézet alapjának 60 frtot, összesen 120 frtot.

Az iglói takaré- és hitelintézet a museumnak 10 frt, könyvtárnak 10 frt, a tápintézetnek 10 frt, tanulók jutalmazására 40 frt, összesen 70 frtot.

Jutalom-könyvek szerzésére: Topscher György egyh. felügyelő 3 frt, Münnich Ad. isk. felügy. 2 frt, Jantner Bernát isk. felügy. 2 frt, Fábry János lelkész 1 frt, Langsfeld Ede isk. tanácsos 2 frt, Ujlaki Jenő isk. tanácsos 1 frt, Alpár Ernő isk. tan. 1 frt, Antal Kár. 1 frt, Gärtner Kálmán 1 frt, Görgey István 1 frt, Kalmár Bert. 1 frt, Dr. Lorx 2 frt, Majevszky 1 frt, Marschalko ügyv. 1 frt, Melczér Ágoston 1 frt, Münnich Sám. 1 frt, Schwartz Lajos 1 frt, Schwartz Lajos (Kotterbach) 1 frt, Windt Ede 1 frt. — Összesen 25 frt.

Rosenkranz tánczmester a könyvtárnak és museumnak összesen 12 frtot.

Id. Fleischer Sámuel a tápintézetnek 60 liter burgonyát.

A jövő 187⁷/₈-ki tanvére vonatkozók.

Az 187⁷/₈-ki tanév megnyitása szeptember 4-kén történik. — A felvételi és pótvizsgák szept. 1., 2. és 3-kán tartatnak.

A tandíj egész évre 15 frt, melynek fele a beiratáskor, másik fele febr. 1-jén a gymu. pénztárnoknál fizetendő. A más tanintézetből érkezők azon felül 1 frt beiratási díjt fizetnek az igazgatónál. Kik a francia leczkékben részt akarnak venni, félévénként 3 ftot fizetnek.

A tápintézeti felvételre nézve megjegyzendő, hogy

a) a felvétel a tápintézetbe az igazgató által történik ;

b) a tápintézeti díj egész évre ebédért és vacsoráért 55 frt, csak ebédért 45 frt, — evőeszközök használatáért 20 kr. — A tápdíj fele a felvételkor, másik fele febr. 1-jén a táp. gondnoknál pontosan befizetendő, különben az illetők a tápintézetből kizáratnak ;

c) az ebéd áll : leves, $\frac{1}{4}$ font hús, $\frac{3}{4}$ font kenyér és elegendő főzelékből, a vacsora : főzelékből ;

d) minden tápintézeti növendék tartozik magát a fennálló tápint. házi rendnek feltétlenül alá vetni ;

e) azon tanulók, kik a tápint. díj elengedéseért akarnak folyamodni, szegénységi és jó bizonyítvánnyal felszerelt — az iskolai tanácshoz czimezendő — folyamodványukat f. é. aug. 15-kéig az igazgatóhoz bérmentve küldjék be ; — azoknak, kik már a mult tanévben is a jótéteményesek közé tartoztak, nem szükséges kérvényeket az említett bizonyítványokkal ellátni.

Végre azon szülők tájékozásául, kik az iskoláztatás költségeire nézve a helybeli viszonyokat még nem ismerik, felemlítjük hogy a mult évben következő árakat fizettek a tanulók :

a) teljes ellátásért havonként 20, 25, 30, 35 ftot ; — ugynevezett fél ellátásért (ebéd nélkül) 11—12 ftot ;

b) lakásért reggelivel, mosással, takarítással (télen fűtéssel) havonként 6 frt—6 frt 50 krt ; — reggeli nélkül 4 ftot.

Zongora (zene) tanításért fizettek tanulóink egy-egy órát 40—50 krjával. Rajz és tornázásért külön díj nem fizettetik.

TARTALOM.

	Lap
1. Tanodai krónika 1876 ^{1/2}	2
2. Az iskola-tanács	8
3. A tanári személyzet	9
4. A tanterv, tekintettel a heti óraszámra	10
5. Az egyes osztályok és az azokban tárgyalt tananyag	11
6. Az érettségi vizsgálat eredménye	34
7. Statistikai kimutatás a tanulókról	36
8. Gymnasiumi önképző körök	38
9. Ösztöndíjak s egyéb segélyzés	39
10. Tanszertárak gyarapodása	41
11. Tápintézet	46
12. Jótékonyági rovat	46
13. A jövő tanévre vonatkozók	47